

Broumovské diskuse

Demokracie a dialog

**ESEJE STUDENTŮ
A STUDENTEK STŘEDNÍCH A
VYSOKÝCH ŠKOL**

Studenti a studentky si pro svou esej mohli vybrat jedno ze tří témat:

- **Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti? Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?**
- **Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?**
- **Síla dialogu – popište svůj zážitek, kdy jste si uvědomili význam dialogu.**

Esej bylo možné napsat i v angličtině. Eseje hodnotila tříčlenná porota ve složení Marta Lelková (vedoucí Městské knihovny Broumov), Zuzana Ouhrabková (psycholožka, metodička a pedagožka, autorka a překladatelka knih a blogu), Pavla Semeráková (vedoucí vzdělávacích projektů Maiwaldovy akademie v rámci Vzdělávacího a kulturního centra Broumov). Někteří autoři a autorky kvalitních esejí získali stipendium na konferenci Broumovské diskuse, které jim pokrývá náklady spojené s účastí.

Zveřejňujeme pouze eseje studentů, kteří nám dali souhlas.

Gymnázium Olomouc Petr Gwuzd

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti? Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

Demokratická společnost, na rozdíl od společností totalitních či autoritativních prožívá neustálý dialog. Demokratický dialog se tedy děje v desítkách zemí světa a v každé z nich je odlišný. Odlišují ho problémy dané země a její politici. Specifická situace je i tady v ČR. Sice nejsme zemí, ve které by probíhaly např. násilné demonstrace, ale i tak se dle mého názoru dá nalézt mnoho zemí, jež mají kvalitu demokratického dialogu na vyšší úrovni. Problém spatřuji v tom, že zhruba polovina voličů dlouhodobě volí populistické strany. Čím větší zastoupení populisté mají, tím více upadá kvalita demokratického dialogu. Populistické strany a hnutí většinou nemají žádné myšlenky a hodnoty, na kterých by stavěly svou koncepci řízení státu a vizi kam chtějí zemi dovést. Místo koncepce jsou plní fráží o boji proti korupci či udělení své země znovu skvělé, v posledních letech se k tomu i více přidalo schéma politika-populisty, který má problémy se zákonem a z politiky neodchází, naopak jaksi nabírá nový dech a započne někdy až fašizující rétoriku ve které se můžeme dozvědět, že ve skutečnosti nic nezákonného neprovedl a že je to celé jen spiknutí demokratických elit proti jeho osobě.

V různých verzích to můžeme vidět ve vícero zemích světa. Kdyby měl takový politik podporu maximálně pár procent voličů, tak se to dá přejít pousmáním. V mnoha případech však takový politici vévodí průzkumům veřejného mínění, sice mnohdy nezískají kvůli své toxicitě extrémně vysokou podporu (50 a více procent), avšak mnohdy si udržují podporu a důvěru třeba 30/40 procent. Dostali jsme se tedy do situace, kdy lháři, zloději, mafiáni a celkově lidé pochybných mravů zůstávají po dlouhou dobu relevantními politiky. Tito lidé však veřejnou diskuzi neobohacují žádnými hlubokými myšlenkami či návrhy reforem penzí atd. Naopak "obohacují" diskuzi spíše lhaním a odváděním pozornosti od vážných témat k sobě. Jsme pak

svědky voleb, například tento rok, ve kterých se více než naše země řeší to, co jeden z kandidátů za svoji politickou kariéru provedl a co nalhal o tom druhém, jenž populistou není (přínejmenším ne tak moc). Druhý kandidát tedy řeší především to, aby vyvrátil lži o své osobě a k řešení problémů naší společnosti se v kampani moc nedostanou.

Mimo tohoto aspektu dále poškozují kvalitu demokratické diskuze dezinformace. Šíří se prostřednictvím sociálních sítí ale i třeba mailů a plní naši společnost lží. Lidé jsou manipulováni a obelháváni, aby si mysleli že pravda je naprosto jiná, než ve skutečnosti je či dokonce aby si mysleli že žádná pravda není. Problémem je že lidé, kteří dezinformacím více věří (snad každý někdy nějaké uvěřil) taktéž není zrovna málo. Mnoho lidí má tedy své politické vidění světa založené prakticky jen na lžích a odmítají diskuzi. Dostáváme se tedy do situace, kdy proti rozumnému názoru nestojí další názor rozumný nýbrž názor hloupý a nebezpečný pro vývoj demokracie v naší zemi. Člověka to mnohdy vede ke skepsi a řekne si, že to nemá cenu- pracovat na demokracii. Cenu to však přece jenom má. Jediná věc, jenž je totiž nezbytná pro pád svobody a demokracie je, aby dobří lidé nedělali nic.

Gymnázium Trutnov

Jeroným Diviš

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

"Dialog na sociálních sítích je možný, avšak vyžaduje určitá pravidla a zásady, které by měli uživatelé dodržovat. Sociální média se stala neodmyslitelnou součástí naší každodenní komunikace a umožňují nám navazovat spojení s lidmi po celém světě. Nicméně, kvůli anonymitě a nedostatečné kontrole obsahu se dialog na sociálních sítích často degeneruje do konfliktů a nenávistných výměn názorů.

Prvním pravidlem při vedení dialogu na sociálních sítích by mělo být vzájemné respektování. Uživatelé by si měli uvědomit, že za profilovými fotografiemi a uživatelskými jmény jsou skuteční lidé s pocity a emocemi. Je třeba se vyvarovat osobního napadání, urážek a nenávistných projevů. Respekt k druhým umožňuje otevřenost a přijetí odlišných názorů. To se bohužel v 90% případů neděje, a ať už to je Instagram nebo Facebook, tak pod příspěvky se prakticky vždy najdou nenávistné a sprosté komentáře.

Dalším důležitým pravidlem je schopnost naslouchat. Dialog na sociálních sítích často trpí nedostatkem porozumění, jelikož uživatelé spěchají odpovídat a hájit své vlastní názory. Naslouchání druhým umožňuje porozumět jejich perspektivě a najít společné body, na kterých můžeme stavět.

Odpovědnost za sdílený obsah je další klíčovou zásadou. Uživatelé by měli být obezřetní při sdílení informací a ověřit jejich pravdivost. Šíření falešných zpráv a dezinformací ničí důvěru mezi uživateli a ovlivňuje kvalitu dialogu. Je tedy nezbytné provést kontrolu faktů předtím, než se zapojíme do diskuse.

Posledním, ale neméně důležitým pravidlem je snaha hledat konstruktivní řešení. Dialog na sociálních sítích často uvázne v polarizaci a konfrontaci. Místo toho

bychom se měli snažit najít společné cesty vpřed, respektovat rozdílné názory a hledat kompromisy. Pouze tak mohou sociální sítě skutečně sloužit jako platforma pro konstruktivní diskusi. Naprosto výjimečně najdeme na sociálních sítích takovéto typy diskusí.

V souhrnu lze tedy říci, že dialog na sociálních sítích je možný, nicméně vyžaduje dodržování určitých pravidel a zásad. Vzájemný respekt, naslouchání, odpovědnost za sdílené informace a snaha hledat konstruktivní řešení jsou klíčovými prvky úspěšného dialogu na sociálních sítích. I přes všechny negativní aspekty, které mohou doprovázet tuto formu komunikace, lze se sociálními sítěmi pracovat tak, aby sloužily jako prostředek k otevřenému a smysluplnému dialogu mezi lidmi po celém světě.

Jiráskovo Gymnázium Náchod

Michal Suchomel

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti? Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

"Democracy is the foundation of our modern society. Many have died in its pursuit so that we can all benefit. It is a powerful tool in our ever-changing global landscape, yet one question is still looming. Are we taking full advantage of this tool? Or are we just wasting the privilege of living in a democratic country and arguing over pointless topics?"

While democracy is by no means a perfect system, it is one of the best if not the best solution to the vastly difficult task of governing a prosperous country. It's been here for many years, yet I would say that there still is a lot for us to learn. Not only does it take ages to pass any essential laws, which we have all noticed by now, but it is also the lack of general understating among our population that leads to many unnecessary debates and ultimately slows the whole process down as well as making people angry.

Don't get me wrong, it is a demanding undertaking to keep up with all the news, information and misinformation surrounding our country and not a lot of people have the time let alone the will to do so, which is exactly why I think the media should really start doing something to combat this .

And this is where I think the biggest problem lies. Political parties focus too much on getting more votes that they sometimes put aside what is objectively good for our country leading to unnecessarily heated debates which go nowhere and make it difficult to keep up with the news leaving us in this never-ending cycle that benefits absolutely no one. The media is also often driven by getting more clicks instead of focusing on making it easy for people to stay up to date.

If only there was an easy-to-read and easy-to-understand source of factually correct information, it would make it way easier for the average Joe to keep track of the most significant occurrences transpiring around us daily . This would ultimately lead to people making more informed decisions when voting and it would make false or misleading election propaganda way less effective leading to a better-rounded government that would not have to argue for weeks just to get more voters by their side.

Ultimately, all this just worsens the quality of the democratic dialogue not only within the government itself but also among the general population. Many people just tend

to take the first thing they hear as the truth and don't like hearing anything but that. Despite all of this, our country still works pretty well. If we could, however, get people to make more informed decisions, it would almost certainly improve all of our lives."

Gymnázium Boženy Němcové

Jan Špičan

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti? Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne? Umíme se domluvit?

Dialog je definován jako rozhovor dvou nebo více osob, který může vést k nalezení společného stanoviska. Současná filozofie ho zase chápe jako hledání smyslu a pravdy skrze řeč či rozhovor. Toto čistě obecné a teoretické pojetí skutečně v některých společnostech či kulturách platí, nikoli však ve společnosti české.

Dle mého názoru česká společnost dialog a naslouchání si jako takové, chápe zcela specificky. Jistě, ve většině světových demokracií to není žádná sláva. Obávám se však, že my, Češi, patříme v tomto ohledu k těm zdaleka nejhorším.

V demokratickém státě jsou političtí představitelé voleni lidmi. Ať už přímo či nepřímo, tak jako tak je chápu jako jakousi reflexi stavu společnosti a nálady, která v ní panuje. Když sleduji přenosy z Poslanecké sněmovny, hledám jakýkoli dialog vždy marně. Česká politická scéna snad ani nemá toto slovo ve slovníku. Co vidím, by se dalo popsat spíše jako dvě strany, z nichž každá si vede svůj monolog, a navzájem se neposlouchají.

Bohužel toto nevnímám pouze jako problém české politiky, nýbrž jako problém naší společnosti v celém jejím spektru. Výjimkou často nejsou ani ty nejnižší úrovně. Příkladem může být má třída na gymnáziu. Kdykoli přijde čas se na něčem dohodnout, ať už se jedná o školní výlet či přípravu maturitního plesu, vždy se jedná o neřešitelný střet názorů, který málokdy vede k nějakému konsenzu. Většinou to dopadá tak, že jsou všichni s výsledkem nespokojeni.

Toto vnímám jako největší problém naší společnosti, neschopnost kompromisu. Je přeci zcela jasné, že každý člověk má svůj názor, ale problémem je, když si každý občan myslí, že pouze ten jeho, je ten správný a zásadně odmítá, že by někdo mohl smýšlet jinak.

Co bychom si měli uvědomit, je to, že nemohou být všichni zcela spokojeni. To jediné co můžeme dělat, je vzájemně si naslouchat a hledat kompromis, tedy stav, kdy jsou všichni spokojeni alespoň částečně. Petr Pithart, jeden z otců moderní české politiky a ústavnosti, chápe politiku jako umění možného, neexistuje ideální svět, žádné řešení není zcela správné. Metodou i cílem politiky by měl být právě kompromis. Zdůrazňuje však, že lidé by měli být součástí tohoto kompromisu, měli by vidět, jak vznikl, jak byl dosažen, neměl by jim být představen jako hotový. A já s Petrem Pithartem nanejdůležitěji souhlasím.

Češi však ještě tento názor nepřijali za svůj. Myslím, že je to stále následek komunismu, kdy se nás 40 let na názor nikdo neptal, pravda byla pouze jedna a něco jako dialog či kompromis byla sprostá slova.

Nyní je však potřeba si uvědomit, že již žijeme ve svobodném státě a každý jedinec má vliv na jeho fungování a může věci změnit. Stále čekáme, že za nás stát vše udělá. Až tehdy, kdy si přisvojíme princip občanské autonomie a vezmeme náš stát za svůj, tehdy bude naše společnost opravdu demokratická.

Gymnázium Boženy Němcové

Ondřej Březina

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti? Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

Dialog je klíč. Srdce Evropy. Vnitrozemský stát bez moře. To je Česko. Už třicet čtyři let tu oslavujeme demokratické hodnoty. Demokratické hodnoty jako svobodné volby, svoboda tisku, volný trh, svoboda slova a s tou spojený dialog.

Dialog. Velmi důležitá a nedílná součást každé společnosti. Umět se domluvit je zásada, která se zdá lehká, čemuž ve skutečnosti tak není. Jak jsme na tom my, Češi a Češky s dialogem? Dokážeme ho vést?

Dovednost vedení dialogu by měli mít hlavně politici a političky. Bavít se s lidmi, naslouchat jim, snášet kritiku a zvažovat jejich návrhy. Musím říct, že zhruba před rokem se politický dialog řítit do propasti. Lidé začínali být nespokojení a počali pořádat demonstrace. Proč k tomu došlo? Protože zde byla absence dialogu. Kdyby se vládnoucí orgány více scházely s lidmi a povídaly si s nimi o jejich problémech, mohly se vyvarovat alespoň těch protestů. V tomto ohledu je dialog velmi důležitý.

Politický dialog se v poslední době začal z propasti konečně dostávat ven, ale nám do ní spadl ten společenský a generační. Dovolil bych si zde uvést příklad ze života.

Moc rád bych se svými prarodiči bavil o tématech jako LGBT, globální oteplování, ekologie, lidská práva aj. Ale z jistých důvodů nemohu. Nemohu, protože bych riskoval rozhádání s nimi. Nemohu, protože by mi nerozuměli. Nemohu, protože by mě považovali za blázna. Všechno tohle nechci, znamenají pro mě mnoho. Už jednou mé vztahy s babičkou stály na tenkém ledě, ale naštěstí, samozřejmě s pomocí dialogu, se opět daly do pořádku.

Dá se říct, že se jako společnost dokážeme na něčem shodnout? Odpověď: velmi záleží na čem. V našem společenství můžeme pozorovat mnoho názorových proudů, které se od sebe liší. Když jsou zde jiné názory, tak se nemohou shodnout, nebo snad ano? Jestliže bychom si společně sedli a hledali konsenzus jistě by to šlo. Ale mnozí se dnes tváří, že nechtějí hledat společné řešení a stojí si tvrději za svým názorem. Na jednu stranu je to nádherná vlastnost, stát si za svým postojem a nenechat se ovlivňovat od ostatních. Přece jenom každý vyspělý člověk by měl umět ustoupit ze svého přesvědčení a projednou změnit pohled.

Ta předešlá vlastnost, být tvrdohlavě přesvědčen o svém, našemu národu jde. Kdyby se pořádala soutěž v neustupování ze svého smýšlení, určitě bychom obsadili první příčky. Druhá vlastnost je nám, Čechům a Češkám, tak trochu proti srsti. Jelikož si stále budeme myslet, že náš názor je ten nejlepší a nejmocnější řeší situaci, tak se nikam

nedostaneme. Pokud to budeme chtít změnit, nesmíme se bát mluvit, nalézat řešení a obhajovat a měnit svá stanoviska. Jedině tak se Česká republika může někam posunout.

Domluva, rozmluva, dialog. To všechno zlepšuje společnost. Dialog je klíč k řešením. Dialog je klíč k srdcím. Dialog je klíč k generacím. Dialog je klíč k fungující demokracii. Dialog nám otevírá svět.

Biskupské gymnázium Hradec Králové

Adéla Hebrová

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla? Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Po delším přemýšlení, zda lze na sociálních sítích vést dialog jsem dospěla k názoru, že ano. Sociální sítě jsou prostředek pro komunikaci, sdílení a navazování kontaktů. Skrze sociální sítě lze vést naprosto bezproblémové dialogy se svými přáteli. Z mé vlastní zkušenosti, to byla výborná příležitost, jak navázat kontakt s mými bývalými spolužáky z Německa. Byli to moji přátelé na německé škole pět let a přijít o ně bylo bolestivé, nemohla jsem za nimi jezdit cestu, která trvá 8 hodin, častokrát, a proto byly dialogy skrz sociální sítě to nejlepší, co jsem v ty chvíle mohla mít. Mohu říci, že i po osmi letech, co s nimi nestuduji, tak stále dál komunikujeme přes sociální sítě a jsem za to velice ráda. Dále si myslím, že je to výborný prostředek pro firmy, jak vést digitální dialog se svými zákazníky. Dává to zákazníkům pocit, že se firma zajímá o jejich názory a že je vyslechne. Dialog se nyní na sociálních sítích používá i při mnoha různých pracích z domova, kdy mezi sebou mohou komunikovat zaměstnanci.

..

Každopádně takovýto dialog má i nějaké nevýhody a nebezpečné faktory. Lidé za obrazovkou mají mnohem menší zábrany a dovolí si ledacos. V dialozích dochází k šikaně a není to neobvyklé, taková šikana je často více bolestivá než například fyzické násilí. V tomto ohledu, by měla platit nějaká pravidla, že si nebudeme dovolovat vše co nás napadne, pouze kvůli tomu, že jsme schovaní za obrazovkou. Nejnebezpečnější věci jsou podvody a také „catfishes“. Je důležité být opatrný při sdílení osobnějších věcí. Buďte se vám může někdo nabourat do telefonu, vše o vás zjistit a následně veřejně sdílet, nebo pokud vedete dialog s někým koho osobně neznáte, tak se může stát, že to bude takzvaný „catfish“. Toto slovo označuje osobu, která se vydává za někoho jiného na sociálních sítích. Toto je velký problém u mladších lidí, jelikož se poté s takovými „catfishes“ setkávají osobně, což vede v některých případech například k sexuálnímu zneužití.

Na sociálních sítích lze vést dialog, ale doporučovala bych, aby každý byl velice opatrný, s kým komunikuje a komu na sociálních sítích důvěřuje. Takovéto dialogy ale nikdy nebudou zcela autentické, protože máme více času na rozmyšlení si odpovědi než ve skutečném dialogu. Dále bych si také přála, aby se lidé i na sociálních sítích k sobě chovali s pokorou. Ovšem lidská společnost není dokonalá, a tak nevím, zda věřit, jestli je toto vůbec dosažitelné.

Biskupské gymnázium Hradec Králové

Matěj Trampota

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Ne každý si je vědom skutečného účelu dialogu a bere jej pouze jako komunikační formu pro sdělování informací. Jenže pro jeho plnou funkci, a to jako nástroje sloužícího k nalezení vzájemného porozumění, je třeba dodržovat sadu pravidel. Ve své eseji se budu zabývat otázkou, zda je možné s pomocí těchto pravidel vést kvalitní dialog na sociálních sítích, které zejména u mladších generací substituují značnou část každodenní komunikace.

Pravidla dialogu navrhla v naší historii řada významných filozofů, já však ve své eseji budu využívat ta, se kterými přišel britský filozof Herbert Paul Grice ve své knize *Logic and Conversation* (GRICE, 1975, str. 113-128). Popsal čtyři maximy, které je třeba užívat jako náš model chování během dialogu. Tyto maximy samozřejmě nikdy nelze plně splňovat, ale mohou posloužit jako orientační body pro hodnocení kvalitního dialogu. Já budu porovnávat tyto maximy ve vztahu k našim možnostem na sociálních sítích, zejména na Twitteru, Instagramu a Facebooku.

První maxima se týká kvantity. Dle Grice bychom neměli být příliš struční, ani příliš přehánět. Důležité jsou pouze klíčové informace. V přímém dialogu naživo se nám často stává, že se do naší teze zamotáme, či nevyslovíme esenciální fakta. Vhodný zástupce ze sociálních médií pro dodržování této maximy byl Twitter, který měl textový limit na jednotlivé příspěvky a komentáře 280 znaků, což by se dalo považovat za ideální prostor pro vyjádření všeho potřebného v dialogu. S novým vedením ale Twitter tento limit rozšířil na 4000 znaků, čímž násobně navýšil možnost porušování této maximy.

Druhá maxima spojena s kvalitou konverzace a zejména s pravdivostí. Neměli bychom říkat lži a dostatečně neověřené informace. Na platformě, kde si každý může napsat, co chce, a stále zůstat v relativní anonymitě, je tohle opravdu složité ověřovat, ale stejně tak i v přímém dialogu naživo. Výhodou pro online konverzaci může být instantní poskytnutí ověřitelného zdroje.

Třetí maxima zohledňuje relevanci, která souvisí s první maximou kvantity. V dialogu by mělo být podstatné mluvit k věci a k tématu, což jsou kritéria, která nejsou snadno dodržována. Za nejčastější příčinu by se daly považovat emoce ovlivňující náš rozumný úsudek, které se dají v online prostředí poměrně lépe zvládat.

Poslední maxima se týká způsobu, kterým v dialogu sdělujeme informace. Především cílí na vyhýbání se dvojsmyslným výrokům, což by dle mého názoru mohla být pata úrazu komunikace na sociálních sítích, vzhledem k tomu, že nemáme k dispozici intonaci a styl řeči mluvčího. Na druhou stranu se dá příspěvek do konverzace více promyslet a pečlivěji formulovat.

Ve shrnutí s ohledem na předešlé porovnávání s Griceovými maximy bych rád řekl, že dialog na sociálních sítích vést lze. Dialog online i naživo je závislý na svých uživatelích, zda jsou upřímní, tolerantní a jdou přímo k věci. Sociální sítě mohou nabídnout dialog i na dlouhé vzdálenosti pro všechny, co se touží přidat. Je ale nutné

zamyslet se nad základními pravidly dialogu, která již vymyslel například Grice, a která nám mohou posloužit k vzájemnému mezilidskému porozumění.

Biskupské gymnázium Hradec Králové

Lukáš Domiter

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Z definice dialogu můžeme vyčíst, že se jedná o rozhovor dvou nebo více lidí a jeho účelem je jakési spojení nebo nalezení společného stanoviska. A když se zamyslím nad smyslem sociálních sítí, napadne mě v podstatě ta stejná věc. Sociální sítě byly vytvořeny za účelem spojení osob a komunikace, jejíž základní součástí je právě dialog.

Problém je ale v tom, že zatímco venku a naživo je dialog doprovázen okamžitými reakcemi a je poměrně lehké odhalit úmysly a smýšlení druhé osoby, na sociálních sítích se tato důležitá možnost ztrácí. Komunikace trvá hodiny a všechny strany si mohou pečlivě připravit odpovědi a z dialogu tak mizí ta spontánnost a opravdové pocity, které právě mají na mezilidské vztahy ten největší dopad. Kvůli tomu pak takovýto vztah často nemá možnost vydržet.

To bohužel ale nebývá hlavní problém na sociálních sítích. Do dialogu se tam totiž často pouští dvě strany, které se předem vůbec neznají. Tyto osoby na sebe většinou narazí kvůli protichůdnému názoru a dostanou se do situace, kde mají potřebu si tento názor pečlivě ubránit. Snaží se té druhé osobě vyvrátit jejich myšlenky a často se při takové diskusi sklouzne za hranici respektu a základní morálky. Jaká by tedy měla být tato základní pravidla dialogu na sociálních sítích?

Jak už jsem zmínil, je velmi důležité držet se v normách slušného chování a vzájemného respektu. Bohužel všichni na internetu mají pocit, že jejich slova a činy nemají takovou váhu, ale opak může být pravdou. Každá nevinná diskuse se může často rychle změnit v nevhodnou výměnu nenávistných urážek. Aby měla taková diskuse smysl, a nejednalo se pouze o bezmyšlenkovitou konverzaci, měly by obě strany mít aspoň trochu prostudované téma a nejlépe i silné argumenty z kvalitních zdrojů. Není dobrý nápad začínat dialog, když sám o tématu nevím téměř vůbec nic nebo ještě hůř, všechno, co vím, jsem si přečetl na nerelevantních a matoucích stránkách. V ideální situaci by se na internet měl pouštět pouze ten, který je ochoten vyslyšet i tyto jiné názory a případně vlastní postoj podle toho naklonit, pokud dojde k názoru, že se jednalo o validní argument.

V závěru je tedy hlavní se vlastně chovat tak, jak byste si dovolili se chovat, pokud by ke stejnému dialogu došlo mimo sociální sítě. Základní mravní hodnoty jsou hlavním pilířem smysluplné konverzace a rozhodně by tomu tak mělo být i na internetu.

Biskupské gym,názium Hradec Králové

Štěpán Kuch

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

SOCIÁLNÍ SÍTĚ – MÍSTO PRO SMYSLUPLNÝ DIALOG?

Někteří lidé by mohli podlehnout dojmu, že sociální sítě nejsou v žádném případě vhodným prostředkem pro vedení dialogu a diskuze. Osobně se jim ani nedivím,

neboť by se po shlédnutí komentářů pod určitými příspěvky na Facebooku nebo na jiných sociálních sítích mohlo slabším povahám přitížit z vedené „diskuze“ a ti ostatní by pouze nevěřičně kroutili hlavami nad nízkou úrovní této debaty a prohlásili, že na sociálních sítích opravdu nelze vést smysluplný dialog. Já si ale troufám tvrdit, že existuje alespoň jedna facebooková skupina, kde lze spořádaný a přínosný dialog skutečně vést.

Tato skupina, jež nese název SkautFórum, je určena pro interní diskuze mezi skautskými vedoucími a dalšími činovníky. Dialog na ní skutečně funguje i přesto, že se k chování a vystupování diskutujících vztahuje pouze jediné pravidlo: „Jednej v souladu se skautským slibem a zákonem.“ Bezpochyby obsahuje i řadu nepsaných pravidel, kterými se zde všichni automaticky řídí. Je ale možné tyto pravidla pojmenovat a převést na jiná místa na sociálních sítích, aby i tam bylo možné vést kvalitní dialog?

Nepochybně jedno z nejdůležitějších pravidel, které by mělo platit napříč sociálními sítěmi je respekt k ostatním a otevřenost k jejich názorům. Účastníci diskuzí by měli aktivně naslouchat jiným názorům, ačkoliv s nimi vůbec nesouhlasí. Současně by se měli snažit pochopit, jaké důvody k oněm názorům vedou. Nejen, že otevřeností a respektem dosáhneme kvalitnějšího dialogu, ale současně se díky novému pohledu na věc můžeme osobnostně posunout.

Dalším důležitým pravidlem je samozřejmě dodržování slušného chování. Mezi slušné chování bych zařadil mimo jiné vyhýbání se urážkám, hanobení a nenávisti. Současně si také myslím, že by mezi slušné chování rozhodně nemělo patřit arogantní vystupování v diskuzích. Výše zmíněné zásady by se měly dodržovat, protože dialog by měl být o argumentech a faktech, nikoliv o osobních útocích a urážkách. Zároveň platí, že dialog se nejlépe vede v bezpečném prostředí, které rozhodně nadávky a agresivní chování v rozhovoru nevytváří.

Dále by také na diskuzi na sociálních sítích měla dohlížet skupina nestranných moderátorů, kteří hlídají dodržování pravidel, tak aby mohl být dialog veden v bezpečném prostředí bez nadávek, agresivity, nenávisti a argumentačních faulů, ale s respektem k ostatním diskutujícím a jejich názorům. Když se vrátím ke svému příkladu facebookové skupiny, kde dialog funguje, tak tam debaty kontroluje desetičlenný tým moderátorů, který v případě nutnosti usměrňuje účastníky diskuzí a řeší případné problémy.

Dle mého názoru je možné vést dialog na sociálních sítích minimálně za podmínek, které jsem uvedl výše, tedy respekt, otevřenost, slušné chování a dohled moderátorů. Ačkoliv jsem některé podmínky bezpochyby opomněl, myslím, že ty hlavní jsem zmínil.

Biskupské gymnázium Hradec Králové
Martin Novák

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Dialog na sociálních sítích je velmi aktuálním tématem doby. Proč? Protože dialog, který má vést k společnému řešení dané problematiky, musí dodržovat určitá kritéria.

To v dnešní době není úplně lehké a obzvláště na sociálních sítích, kde se přidávají různé faktory navíc ovlivňující dané dialogy.

Dialog lze za určitých podmínek vést i na sociálních sítích, protože se takto značná část populace domlouvá mezi sebou. Myslím si, že je to samozřejmě horší způsob než – li jednat osobně, protože nevidíme fyzickou tvář druhé osoby, což může mít za následek určitá nepochopení nebo i zneužívání. Anonymita dodává pocit bezpečí a sebevědomí k tomu dělat si na sociálních sítích cokoli.

Pokud se zaměřím na různé skupiny například na facebooku, tak tam je dialog veden, ovšem jeho význam nebude leckdy naplněn. Jednak proto, že člověk, který vstupuje do diskuse by měl mít vlastní názor, ale i dokonce umět ho vysvětlit či zdůvodnit ověřitelnými fakty. Často na sociální sítě píšou a sdílejí lidé věci, které postrádají hlavu i patu viz očkování proti Covidu-19 a čipy. Co se potom děje? Vyvolávají tím akorát vlnu dezinformací a nejvíce se to dotýká nejstarších, kteří neví, jak s takovými „informacemi“ naložit. To považuji za neštěstí. Dále lidé píšící na sociální sítě by měli umět vést dialog v slušné rovině, což postrádá nemalá část naší populace. Hodně lidí píše útočně až agresivně a komentáře či sdělení vyvolávají pocity strachu a nebezpečí. Osoby, které vyvolávají tyto dezinformace, jsou právě těmi, kteří nejsou schopni uznat, že nemají pravdu. A tím právě dialog postrádá logiku, jelikož je veden proto, aby se lidé na něčem domluvili.

Forma správného dialogu by tedy měla být vedena slušně, věcně, stručně a logicky s ověřitelnými daty. Dalším pravidlem je taktéž přiznat chybu a nechat se přesvědčit, pokud má protějšek pravdu, což je dnes velmi nedocenená vlastnost. Další věc pro dobře vedený dialog je naslouchání. Co tím myslím? Když si každý bude povídat to svoje a nebude ho zajímat názor či argument druhého, dialog se nemůže nikdy vydařit.

Závěrem bych dodal, že dialog je určitě možné na sociálních sítích vést za splnění významu, ale není výjimkou, aby se účel dialogu nenaplnil. Je velice těžké vést normální dialog na veřejných místech osobně, natož pak na sociálních sítích. Soudím tedy, že sociální sítě jsou pro vedení dialogu mnohem horší než osobní kontakt. Dále se můžeme ptát, kam až tato neschopnost vést dialog může dojít, vypukne další konflikt? nebo vypukne atomová válka? apod. Kam to skutečně v této době dotáhneme, to nám ukáže až budoucnost...

Biskupské gymnázium Hradec Králové

Elena Julia Riebel

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Podle mého názoru je možné vést rozhovory na sociálních sítích. Přejde mi však, že svůj názor nikdy nejsme schopni vyjádřit tak, jako v rozhovoru mezi dvěma očima. Není plnohodnotný. Dialogy na sociálních sítích bych rozdělila na soukromé s našimi přáteli, rodinou, a poté na veřejné, které většinou hodnotí určitou situaci nebo věc. Ze své vlastní zkušenosti mohu zmínit, že na těchto veřejných diskusích se lidé většinou jen hádají a nerespektují své názory. Díky těmto faktorům, rozhovor nikam nevede.

Tím bych se přesunula na téma zmiňující pravidla, které by měl každý účastník diskuse dodržovat. Mě osobně napadla dvě základní pravidla:

1. Jako první pravidlo, které bych zde ráda zmínila, i ho zařadila, by bylo, aby lidé nenapadali ostatní účastníky rozhovoru. S tím souvisí i používání vulgarismů. Napadání osob přes sociální sítě se netýká jen cizích lidí, které jsme potkali díky danému dialogu. Také zde bohužel musíme zařadit konverzace s lidmi bližšími, ať už se jedná o nejlepší přátele, rodinu, spolupracovníky atd. V osobním životě jsem zažila situaci, že obtěžování přes internet se stalo kybernetickou šikanou. Má kamarádka si svého přítele musela zablokovat, protože jí to vnitřně ubližovalo a prožívala mnoho depresivních stavů ze zpráv, které jí psal.
2. Další pravidlo bych zaměřila na odsuzování a nerespektování cizích názorů. Tímto nemyslím, že bychom o nějakém námi zvoleném tématu neměli mluvit anebo prosadit své názory, ale měli bychom však respektovat i názory druhé strany, které mohou být odlišné. Všichni žijeme v demokratickém státě a máme právo svody slova. Já osobně věřím, že pokud chceme, jsme každý schopen slušné argumentace a nemusíme používat vulgární prvky, které druhého uráží nebo napadají jeho osobnost.

Ráda bych podotkla, že jsem se spíše zaměřila na pravidla, které se týkají lidského svědomí. Čím jsem starší a potkávám více a více nových lidí, uvědomuji si, že zmíněné svědomí mnoho lidem mizí anebo už i chybí. Toto téma se nemusí týkat pouze dialogu, ale i k chování k ostatním lidem a k přírodě... Dále si myslím, že striktní pravidla na psané rozhovory na sociálních sítích nebudeme schopni nikdy určit. Musely by se kontrolovat i osobní zprávy, a to bych ani já v žádném případě nechtěla. Porušovalo by to všechny principy GDPR, které chrání naše osobní informace a soukromí.

A co je můj konečný názor? Mé přesvědčení je, že sociální sítě a komunikace přes ně je do určité míry dobrý pomocník. Lidé se však přes různé aplikace začínají setkávat více než ve skutečném světě. Nikdy si nebudeme schopni přes internet rozumět tak, jako když nám druhá strana vyjádří své názory přímo do očí. Osobní kontakt je a vždy bude nenahraditelným.

Městské gymnázium a SOŠ Úpice

Marek Fulka

**Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti?
Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?**

Kvalita demokratického dialogu v české společnosti

Dialog je rozhovor dvou nebo více osob, který může vést k nalezení kompromisu. Pokud je ještě demokratický, mělo by v něm zaznít stanovisko všech stran. Je také rozdíl mezi dialogem, který má stanovená jasná pravidla a mezi zápasem ve řvaní. Naším cílem v dialogu by mělo být porozumění vůči druhé straně a taky najít něco společného, na čem se všichni můžou shodnout.

V současné době máme demokracii, všichni se můžeme svobodně bavit o problémech, které nás trápí. Někdo by mohl namítnout, že si v dnešní společnosti připadá utlačovaný a že vlastně se bojí vyslovit svůj názor, společnost názor ihned odsoudí a označí za nesmysl. Je však důležité si říct, že ještě před nějakou dobou za názor odchylovající se od myšlenky strany, by toho samého člověka, čekal kriminál. Je důležité říct, že myšlenka šířící jakoukoliv formu rasismu, homofobie a nenávisti vůči komukoliv by měla být odsouzena. Jakákoli ideologie, podporující toto by neměla být tolerována. Stačí se podívat na našeho souseda, kde německý nacismus vedl k destrukci celého kontinentu a ztrátě milionů životů.

Někdo si může připadat utlačovaný taky z důvodu, že jsme se jako společnost rozštěpily na tábory, kde jeden pro druhého, nemáme pochopení. Máme tendenci druhého přesvědčovat, že naše pravda je jediná. Většinou to ale neděláme podle pravidel správného dialogu. To jsme však okoukali z médií, vidíme, že se politici hádají, přesvědčují nás polopravdami, které se neobtěžují ani podložit. Krátká hesla vyvolávající emoce vždy vyhrávají. Emoce se dostaví ihned, rozum až potom. „Většinový“ občan si neověřuje všechno, co kdo řekl, ten, kdo ho jako první nejvíc zaujal, tomu se rozhodne věřit. Když ten někdo řekne, že protější strana je ta špatná, tak tomu věří. Tímto způsobem se pak navzájem podkopáváme. Médii, kde se toto chování šíří, to vyhovuje, žijí z napětí a bulváru, budou tedy vysílat pořád to samé.

Je tu ale dobrá zpráva. Svůj názor beztretně můžeme pořád říct. Musíme si však uvědomovat a soustředit se na to, kdo co říká, jak to říká a z jakého důvodu to říká. Můžeme být také rádi, že jsme se zatím vždy domluvili, ČR měla výročí 30 let, takovou dobu tu spolu žijeme jako jeden demokratický a svobodný stát. Musíme si toho všichni vážít a usilovat, aby to tak bylo dál.

Městské gymnázium a SOŠ Úpice

Veronika Kellnerová

Síla dialogu – popište svůj zážitek, kdy jste si uvědomili význam dialogu.

SÍLA DIALOGU

Jedno slovo. Jedna bolest. Jedna radost. Každé slovo, které nám vypadne z úst může druhého učinit šťastným nebo ho naopak zničit. Je to na nás, zdali se tím budeme zabývat, či nikoli. Raději bychom to ale neměli házet za hlavu. Takové jedno nepěkné slovíčko dokáže v nitru člověka přetrvat obdivuhodně dlouho. Drží se jako blecha a saje krev. Saje vnitřní sebejistotu, klid, ...a saje, dokud nevysaje i život. Ano i jedno slovo dokáže člověku tolik sebrat.

Ale vezměme to z té pozitivnější stránky. Dialog je prostředek na vyléčení zranění – není zaručenější lék na bolavé srdce než si s někým jednoduše promluvit. Je to brána do srdce, často tak sevřené všemi úzkostmi. Každodenní komunikace s blízkými je pro nás výživná strava. Jako je pro vegany dýňové rizoto, asi tak. Dusit své pocity v sobě jako pod pokličkou není dobrý nápad, pak to vykypí jako hrnec, a to je pak pohroma. Všechno, co se za ta léta uchovávalo přidušené v nitru, vyvstane na povrchu. A není to vůbec příjemné.

Jak sílu dialogu objevit, když nejsme společenský typ a konverzace s lidmi nás spíš odrazuje, než láká? Všechno je potřeba dělat pomaloučku polehoučku. Ti nejdražší

při nás budou stát, i když se zprvu nebude dařit. Okolí kolem nás je kouzelné, popisujme ho a přimíchávejme do něho kousky nás samých. Bude nám to usnadňovat cestu k dalšímu sdílení. Když se cítíme s dotyčným člověkem příjemně, můžeme pomalu odhalovat to, co nás ve skrytu duše trápí. Teď budu citovat pana Henryho D. Thoreau: „To, co leží před námi, a to, co leží za námi, jsou maličkosti ve srovnání s tím, co je v nás. A když to, co je v nás, vyneseme ven na svět, dějí se zázraky.“ Občas to jediné, co v tomto krušném čase lidská bytost potřebuje, je ochotné ucho k naslouchání.

Na závěr mého uvažování bych se s vámi ráda podělila o zkušenost, kterou jsem měla možnost zažít, kdy jsem si uvědomila, jak je síla dialogu důležitá. Aneb když se věci neřeší dost důkladně, jak by měly: Bylo to jednoho krásného léta, kdy jsme se s kamarádkou rozhodly, že pojedeme do Belgie. Malinko troufalé, ale chtěly jsme to risknout. Domlouvaly jsme podrobnosti na jedné schůzce pár dní před odjezdem. Všechno se nám zdálo jasné a krásně neuvěřitelné. Odjezd ve čtvrtek, jelikož to měl být první den našeho putování. Autobus, sedačka v prvním patře vepředu vpravo. Domluveno. V úterý večer mi kamarádka napsala, že už se na středu moc těší. Tak se ptám proč. S údivem odpovídá, jestli nevím, že ve středu odjíždíme. Já trubka si myslela, že jsme si všechno jasně řekly, a přesto tu byla informace, o které jsme se zapomněly bavit. Cesta trvala totiž dva dny, ne jeden. V ten moment jsem si uvědomila sílu dialogu. Kdyby mi nenapsala tu osudnou zprávu, náš výlet by ještě ani nezačal a už by skončil.

Gymnázium Boženy Němcové, Hradec Králové

Eliška Fleková

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Moje pocity o dialogu na sociálních sítích na začátku psaní eseje.

Dialog je zásadní věc v našem životě, díky dialogu se dozvídáme nové informace, předáváme si zkušenosti nebo jen poznáváme ostatní. V dnešní době je ale dialog mezi očima méně častý, než byl dříve. Dříve se lidé neměli, jak jinak dorozumívat než právě mezi očima, ale v dnešní době máme sociální sítě a většina z nás se baví více přes ně.

Za mě je to velká škoda, že většina lidí si píše přes sociální sítě a už se tak často nebaví mimo ně. Velká výhoda sociálních sítích je, že se můžeme rychle spojit s někým, kdo bydlí daleko od nás a můžeme vést konverzaci na dálku, ale s lidmi, se kterými bychom se mohli sejít a začít si povídat během pár minut, se také bavíme spíše přes sociální sítě, a to je škoda.

Lze vést dialog na sociálních sítích?

Z mého pohledu ano. Záleží také s kým vedeme dialog. Dialog, ať už ho vedeme s kýmkoliv, na sociálních sítích nikdy nebude takový, jako mimo ně. Mně tam chybí vidět toho člověka, jak zareaguje, jeho upřímnou reakci. Nikdy dialog na sociálních sítích nebude ono.

Záleží, s kým vedeme dialog.

Pokud se bavíme s někým, koho dobře známe, tak si většinou dokážeme představit, alespoň přibližnou, reakci dané osoby a dokážeme určit, zda je dané téma zajímavé.

Kdežto když se bavíme s někým, koho známe krátkou dobu nebo někoho známe jen přes danou sociální síť a nikdy jsme se neviděli, tak si nedokážeme představit jejich upřímnou reakci a většinou ani nevíme, zda je dané téma zajímavé. V tomto případě dialog přes sociální síť už není takový, jaký bych si představovala pod pojmem dialog.

Výhody dialogu na sociálních sítích.

Na sociálních sítích se člověk mnohem lépe někomu svěří. Někdo to tak mít nemusí, ale třeba já to tak mám, že se mi mnohem lépe něco napíše, než řekne. Je spousta věcí, které nejsem schopná říci někomu blízkému, ale někomu méně blízkému jsem schopná napsat přes sociální síť.

Nevýhody dialogu na sociálních sítích.

Nevýhod je spousta. Nejsou vidět emoce ostatních. Zprávu, kterou nám poslali, mohli několikrát přepsat. Ostatní osoby, vedoucí s námi dialog, nemusí mít o téma, o kterém se bavíme, vůbec zájem, ale z jejich zpráv to nemusí být poznat. Celkově chybí jakákoliv interakce s dalšími osobami.

Pravidla, které by měli lidé dodržovat.

Lidé by měli být během dialogu na sociálních sítích upřímní, reagovat co nejdříve a reagovat tak, jak by reagovali mimo sociální síť. Pokud se tyto pravidla dodrží, tak to považuji za dialog, pokud nedrží, tak se to jako dialog považovat, za mě, nedá, jelikož toto jsou základní věci, které se při dialogu dějí.

Můj pocit o dialogu na sociálních sítích ke konci psaní eseje.

Dialog na sociálních sítích je téma, které by se dalo probírat dlouhé hodiny, protože když se nad tímto tématem člověk pořádně zamyslí, zjistí, že je to velmi obsáhlé téma a každý na to má jiný názor, takže by se o tomto tématu dalo skvěle diskutovat.

Městské gymnázium a SOŠ Úpice

Daniela Veiglová

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla? "Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?"

Snadné a rychlé sdílení informací. Rychlá komunikace. Propojení celého světa během několika vteřin, ale i nepříjemná témata jako hoaxy, kyberšikana a mnoho dalších. To vše nás napadne při slovech sociální síť. Lze ale na těchto veřejných internetových místech vést smysluplný dialog? A jak je to s těmi pravidly? Jaká jsou a dodržujeme je?

Každý z nás komunikuje na sociálních sítích denně. Mladší obyvatelstvo jistě na trochu jiných než ti starší, ale jedno mají společné, interakce s ostatními uživateli ať už přímo či nepřímo, veřejně v komentářích, nebo v soukromých zprávách. Dá se vést přínosná konverzace? Samozřejmě záleží na tom, v jakých skupinách se pohybujeme, zda komunikujeme se známými či s úplnými „cizinci.“ Experti se ale shodují na jednom: za nárůst agresivity na sítích může efekt anonymity a odstup. Komunikace se tedy musíme držet na zdravé úrovni a neměl by to být jediný proud naší socializace. Přece jenom posedět s kamarády na pivku je mnohem zábavnější.

S komunikací se ale musíme držet pravidel jako všude jinde. Ale víme jaká to jsou? Přitom každý z nás odsouhlasil, že tato pravidla dodržovat bude, a to hned při zaregistrování do aplikace ve smluvních podmínkách. A nemusíme si lhát: ty nikdo nečte. Je to tedy důvod, proč je internet tak nenávidné místo? Například u společnosti Instagram se zavazujeme k nerozšiřování nahoty, organizovaného zločinu a podobně, respektování ostatních uživatelů, a dokonce nás žádá abychom rozvíjeli smysluplné a skutečné interakce. Můžeme ještě doplnit, že se musíme chovat obezřetně, chránit si své osobní údaje, ověřovat si s kým komunikujeme, nesdílet svoji polohu, promyslet si co sdílím. Přesto nejužitečnější a nejobecnější rada je řídit se selským rozumem. Je ovšem 4,74 miliard lidí používajících nějakou formu sociálních sítí schopno dodržovat tyto podmínky?

Rozšířená komunikace na sociálních sítích nás naopak rozděluje. Ztrácíme mezilidský kontakt, přetrvává samota a zapomínáme na své nejbližší. Komunikaci si na sociálních sítích vybíráme a je jen na nás, jestli si vybereme dialog přínosný, nebo jen ztrátu času. Jaká jsou doopravdy pravidla na sociálních sítích, které používáme, mnoho z nás neví, ale přesto se o pravidlech na sociálních sítích hodně mluví a velkou část bychom měli věnovat kyberšikaně, nenávidným komentářům, hoaxům a nebezpečným podvodníkům. Bohužel někteří méně osvícení si neuvědomují následky svých činů a to, jaké má jejich jednání vliv. Samotné sociální sítě mají, ale pořád určitou cenzuru proti opravdu nevhodným příspěvkům a komunikacím, které se snaží sami regulovat. Buďme k sobě milí nejenom v realitě ale i v tom umělém světě a svět bude hezčím místem.

Městské gymnázium a SOŠ Úpice

Petr Vrána

Síla dialogu – popište svůj zážitek, kdy jste si uvědomili význam dialogu.

Síla dialogu

Dialog je nesmírně důležitý. Ať už pro mě jakožto studenta, nebo pro důchodce, nebo dokonce v přeneseném významu i pro živočichy je dialog významnou a neodmyslitelnou součástí každodenního bytí. Nejen, že si sdělujeme informace, ale zároveň si navzájem ukazujeme svou přítomnost a svou ochotu druhému porozumět. Člověk je společenský tvor, to máme v sobě všichni hluboko zakořeněné a bez tohoto umře. Zní to jako vtip, ale mluvení je potřeba jako cokoliv jiného, kyslík, co dennodenně inhalujeme, jídlo, které pozřeme, jen to není na první pohled zřejmé, ale zkuste člověku zakázat na měsíc se se všemi bavit, rozhodně mu to bude chybět.

Nespočetněkrát se mi v životě stalo, že jsem měl problém, něco mě trápilo a myslel jsem si, že mému utrpení nebude konec a nenajdu světlo. Častokrát se ale stačilo překonat a vyměnit si pár slov, nebo názorů s druhým a hned jako by stokilová činka byla tzv. „lightweight“ činka, jako by se mi krok po kroku zase ze zatáček staly přímky a život měl smysl.

Mnohokrát také bylo pár slov klínem v mém životě, ač chytrý, nepřekonatelný, dokonalý, prozíravý, ochotný, krásný, vysoký, nepřemožitelný v mých očích jsem, tak občas i božský člověk jako já udělá chybu. Nejsem namyšlený, uznám to, protože kolikrát vlastně pocit nejistoty a nemoci druhému sdělit nějakou informaci je mnohdy mnohem horší než říct druhému něco, co by mu mohlo vlastně i škodit. Situace vždy

eskalovala, dokud se napětí nedalo sekat sekačkou hecht a nebylo tak husté jako bahno. Poté již bylo sdělení sounáležitostí přihuštění atmosféry natolik nevyhnutelné, až v rámci deeskalace došlo na sdělení informace, nepříjemné věci, které se každý bojí, ale nakonec to vlastně bylo lepší než předtím, jako bych opět lítal na obláčku a nebyl zamáčkнутý Titanikem.

Od této doby vždy říkám důležité věci, ať jsou jaké jsou a jsem perfektně rovný při sdělování informací, protože se to vyplatí.

Biskupské gymnázium Hradec Králové

Markéta Bačinová

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

V dnešní době jsou sociální sítě neodmyslitelnou součástí každodenního života. Poskytují rychlý přístup k informacím, zábavě, umožňují nám komunikovat s lidmi z celého světa a aktivně se tak zapojit do společenských debat. S rychlým šířením pravdivých i zavádějících informací se však nabízí otázka, zda je vůbec možné na sociálních sítích vést smysluplný dialog a jaká pravidla by ho měla doprovázet.

Prvním a naprosto zásadním pravidlem virtuální diskuze by měla být dovednost ověřovat zdroje konzumovaného obsahu. Nejenže se tak vyhneme šíření dezinformací, ale navíc jsme díky tomu stavěni do role informovaného čtenáře, který má schopnost kriticky hodnotit obsah a tím napomáhá utvářet zdravé prostředí digitálního světa.

Dalším pravidlem by mělo být zachování zdvořilosti a vyvarování se šíření nenávisti. Anonymita a neosobnost internetového prostředí snadno navozují uživateli pocit nedotknutelnosti, tím zvyšují jeho sebevědomí a odstraňují zábrany. Výroky za hranou slušnosti, či v některých případech i zákona, nebývají na sociálních sítích výjimkou. Schopnost vyjádřit nesouhlas slušně a konstruktivně, udržet emoce na uzdě a vědět, kdy raději nereagovat, je k vedení smysluplného dialogu naprosto klíčová.

Já osobně si na sociálních sítích čím dál více všímám neochoty lidí měnit vlastní přesvědčení a uznat chybu. Vzkročit na bitevní pole, vytasit meč a nesložit ho, dokud se najde kdokoliv, kdo se jen opováží zpochybnit mou pravdu – zhruba tak vnímám přístup některých uživatelů k fungování v digitálním prostoru. V takovém případě se o nějaké debatě nemůžeme bavit vůbec. Jak už jsem zmínila dříve, je důležité umět rozpoznat situace, kdy nemá smysl reagovat a podporovat tak nekonečný online souboj.

Závěrem bych chtěla říci, že dialog na sociálních sítích je možný, a dokonce může být velmi obohacující. Digitální prostředí, kde je pro svobodnou, rovnocennou a přínosnou diskuzi prostor, považuji za jeden z nejdůležitějších výdobytků moderní společnosti a liberální demokracie. Věřím, že dodržováním jasných pravidel při vedení internetového dialogu nejenže vytváříme prostor pro jeho další rozvoj, ale zároveň přímo podporujeme jeden ze základních, a dnes tak vratkých, pilířů demokratického světa.

Gymnázium Paměti národa, Praha

Marianna Kohoutová

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Sociální sítě jsou dnes již pro velkou část lidí nedílnou součástí každodenní reality. Čím běžnější ale jsou, tím palčivější je otázka, jestli na nich lze vést konstruktivní dialog. V této eseji se pokusím zhodnotit relevanci dialogů odehrávajících se na sociálních sítích a jejich dopad na offline svět. Předestřu také návrhy ke zlepšení kvality diskuze, pomocí nichž se komunikace na internetu stane hodnotnou pro všechny zúčastněné.

Sociální sítě by podle mě měly v ideálním případě sloužit pouze jako platforma k otevřené komunikaci mezi lidmi. Tento účel ale příliš často neplní, snad naopak. Mnohem více dnes sociální sítě plní roli sdělovacího média, které podléhá zákonitostem mediálního světa, ale nerespektuje je. Online svět je dnes protkán skupinami, které se snaží ovlivnit veřejné mínění, aby lépe odpovídalo jejich světonázoru, ale už za něj nepřijímají zodpovědnost. Toto ovšem není nic nového. Už v minulosti se společnost podívovala, jak jednotlivé nové typy médií přehlcovaly mediální prostor a sloužily místo k informování k manipulaci mas. Dobrým případem, kdy byla demonstrována síla nového média, byla rozhlasová hra ""Válka světů"", díky níž si mnoho lidí uvědomilo, jakou na mě má sílu mluvené slovo.

V tomto světle je touha po konstruktivním dialogu na sociálních sítích jako hledání perly v kamenité řece, ale stále není nemožné jej dosáhnout. Pokud však hledáme dialog, měli bychom se řídit několika základními pravidly, která v některých místech úzce korespondují se základními evropskými hodnotami a zásadami slušného chování.

1) Když se seznámíme s novým konverzačním partnerem, je slušností se představit. Stejně tak je slušností se představit i v prostředí sociálních sítí, a to minimálně tím, že nebudeme využívat anonymní účet.

2) Uvažujme kriticky a nekrmme trolly. Tato poučka by se dala tesat do kamene. Mnoho diskuzí na internetu skončí, kvůli internetovým trollům už ztroskotala velká řada diskuzí. Slovo ""troll"" dle původního francouzského významu značí lovce a stejnou roli plní i v dnešním slovníku. Dnes pouze neloví neopatrné hrdiny pod mostem, ale internetové nováčky a jejich pozornost. Tyto nováčky stáhne do hlubin neozdrojované diskuse pod příspěvkem, který tímto algoritmicky podpoří.

3) Pokud chceme vést konstruktivní dialog, je základem nepříjemná nutnost ověřovat si zdroje a dát názorovým oponentům možnost vycházet ze všech dostupných zdrojů. Opravdu kvalitnímu dialogu tedy vždy pomůže, pokud jeho účastníci svá tvrzení zdrojují a připojují k novému tvrzení odkaz na zdroj, kde jej získali. V tu chvíli mohou oba oponenti posoudit relevanci onoho zdroje a zdali ho budou brát v potaz.

Díky těmto třem bodům a hrstce slušnosti lze na sociálních sítích dosáhnout fertilního dialogu, kterým si obě strany zpříjemní čas na síti. Stále je ale důležité chápat, že se jedná o obrovský mediální prostor a vše, co konzumujeme, nás do určité míry ovlivňuje, a měli bychom podle toho zacházet s informacemi, které jsme získali.

Gymnázium Boženy Němcové Hradec Králové

Soňa Kleinerová

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Sociální Sítě: Na Hranici Svobody a Bezpečí

Temná místnost s dvěma křesly naproti sobě. Nad nimi jen jeden světelný reflektor. Gáandhí vs. Hitler. Oba muži se probodávají pohledy. Gáandhí je bosý, Hitler má naleštěné vojenské tvrdé boty.

Gáandhí: Myslím, že sociální sítě nabízejí jedinečnou možnost sdílet myšlenky a propojovat uživatele se stejnými zájmy bez hranic.

Hitler: Souhlasím. Propojím celou naši stranu. Ovládneme svět rychleji. Sociální sítě!

Gáandhí: Ale neměli bychom je využívat k šíření nenávisti nebo propagandy, že jo.

Místo toho bychom měli inspirovat k lásce, soucitu, vzájemnému porozumění nebo třeba pomoci nalezení sám sebe.

Hitler: Láska a soucit jsou kraviny. Vůdce musí ukázat sílu. Sociální sítě jsou platformou pro demonstraci síly a vedení světa dle mých ideálů.

Gáandhí: Myslím si, že skutečná síla spočívá v naslouchání druhým a respektu k nim.

Hitler: Jste snad úplně d*bilní?! V tomto moderním světě je potřeba silné vedení a odstrašující případy. Všichni budou poslouchat mě. Díky sociálním sítím mě uslyší všichni.

Gáandhí: Ale co lidé, kteří se pokoušejí šířit rady a pozitivní mindset? Myslíte, že bychom měli tyhle snahy potlačovat?

Hitler: Rozhodně! Totálně! Hned na samém začátku!

Gáandhí: Věřím, že pravda vždy zvítězí nad nenávistí a násilím. Místo potlačování pozitivních hlasů společnosti, bychom jim měli naslouchat a učit se od nich.

Hitler: Ano, naše pravda zvítězí. Souhlasím. Ideologie vyhrává. Násilí může být už jen prostředek k tomu, jak to zařídit.

Gáandhí: Pokud věříte v sílu státu nad jednotlivcem, pak se nikdy neshodneme.

Doufám, že jednoho dne pochopíte, že skutečná síla neznamená moc nad ostatními.

Hitler: Ale stát je jedinou volbou. A vždycky bude víc než jednotlivec.

Gáandhí: Zamyslete se, prosím. Sociální sítě mohou odrážet nejlepší i nejhorší stránky lidské povahy. Ale to, jak se vůči nim postavíme, to ukazuje naše reálné já.

Hitler: My jim řekneme, jak se k tomu mají postavit. Co si o tom mají myslet. To je jediná cesta, jak prosadit naše cíle.

Gáandhí: Ano, ale co když ty cíle vedou k utrpení a pohledům plným nespravedlnosti? Neměli bychom spíše usilovat o vzájemné porozumění? Sociální sítě nám můžou pomoci druhé pochopit, ne nás rozdělit.

Hitler: Důležitý je jen cíl. Silná ruka je nezbytná, aby bylo cíle dosaženo.

Gáandhí: Myslím, že silná ruka by měla být laskavá. Pokud použijeme sociální média jako most k porozumění, můžeme dosáhnout dobrých výsledků.

Hitler: Sociální sítě jsou k šíření jen těch správných názorů. A správný názor je jen jeden, to co říkáme my.

Gáandhí: Ale společně můžeme zjistit, jak vytvořit svět, kde technologie slouží k posílení lidské duše, a ne k jejímu potlačení.

Hitler: Nic takového! Kam by tohle vedlo? Lidé přece nemohou mít vlastní chybné názory. Pokud někdo potřebuje posílit, pošli ho za mnou, já už si s tím šmejdem poradím.

Sociální sítě mohou sloužit dobru i zlu, záleží na vás, na kterou stranu se postavíte.

Biskupské gymnázium Hradec Králové

Magdalena Čížková

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti? Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

Dialog považuji za velmi důležitý a stěžejní pro demokratickou společnost. Myslím si, že je přínosné si vyměňovat názory a tvořit argumenty, člověk tím získává jiné úhly pohledu a může tak svůj názor formovat a upravovat. Za demokratický považuji dialog, při kterém se lidé respektují, mluví věcně a klidně a dokáží přijmout odlišné názory, byť s nimi nesouhlasí. Nejsou v něm urážky ani argumentační fauly. Jenže umí česká společnost vést demokratický dialog?

Řekla bych, že se to učíme. Učíme se otevírat témata, která společnost velmi jasně rozdělují. U těchto témat, která hýbou společností je pro nás těžké demokratický dialog vést a myslím si, že je to hlavně kvůli tomu, že si navzájem nerozumíme a ani se mnohdy nechceme pochopit. Takovými tématy myslím prozápadní a na druhé straně proruské názory, téma LGBTQ+ komunity nebo volby a politika. Tato témata společnost rozdělují. Lidé neumí vést demokratický dialog, protože si doopravdy nenaslouchají a nedokáží se respektovat. Myslím si, že závisí na lidech, kteří spolu dialog vedou. Petr Pavel je pro mě vzorem v tom, jak jde vést demokratický dialog, protože on to zvládl i ve složitých situacích v předvolební kampani. A vedl ho i ve chvílích, kdy mluvil o něčem pro něj osobně těžkém, třeba o jeho komunistické minulosti. Třeba právě před volbami jsem ale víru v to, že naše společnost dokáže vést demokratický dialog ztrácela. Na sociálních sítích na mě vyskakovaly nenávislné komentáře, kde se lidé uráželi a po demokratickém dialogu a nějakém respektu vůči jinému člověku a jeho názoru nebyly ani stopy. Myslím si, že vést demokratický dialog na sociálních sítích současná česká společnost neumí. Z části je to asi proto, že na sociálních sítích je mnohem lehčí začít někoho urážet.

Jsou různá místa, kde demokratické dialogy umíme jako společnost vést lépe a kde hůře. Například když se zamyslím nad poslaneckou sněmovnou, tak vzhledem k tomu, že je tam v současnosti demokratická většina, tak si myslím, že jsou politici, kteří umí vést kvalitní demokratický dialog. Jsou ale strany a hnutí, která mají přímo ve svém programu to, že se proti něčemu nebo někomu vymezují a dělají to formou urážek a osočování, a proto je s nimi těžké demokratický dialog vést.

Myslím si, že kvalitu demokratického dialogu bychom mohli zlepšit tím, že bychom debatovali o těžších tématech už v rodinách a ve školách. Kdybychom se učili tvořit vlastní názor a argumentovat tak, aniž bychom útočili na toho, s kým mluvíme. Demokratický dialog považuji za jeden z pilířů demokracie, pluralita názorů je důležitá pro to, abychom se jako společnost vyvíjeli a posouvali, ale měli bychom vědět, že slova mají velkou sílu, mnohdy větší, než si myslíme.

Gymnázium Boženy Němcové, Hradec Králové

Lukáš Fieder

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Internetové diskuze jako tichá voda, která břehy mele

Krátká odpověď na otázku, zda lze vést spořádaný dialog na sociálních sítích, je ne, nelze. Internetové diskuze jsou plné anonymů a trollů, častěji se zde najde protizákonné jednání – nenávisť k menšinám, popírání holocaustu, ospravedlňování genocid... Takové věci si jen opravdový radikál dovolí říct na veřejnosti nahlas. Internet poskytuje uživatelům anonymitu, která jim umožňuje ochranu před jakýmkoliv následky. Avšak stále bychom se měli na internetu pokoušet diskutovat. Proč?

Nejdřív začneme úplně na začátku. Možnosti interakcí na sociálních sítích jsou skoro nekonečné. Nejjednodušší formou účasti v diskusi jsou „lajky“ na příspěvcích či komentářích, které obsahují názor, s kterým souhlasíte. Dalším stupněm jsou diskuze v komentářích samotné. Posledním způsobem, jak vyjadřovat svůj názor na sociálních sítích, je vytváření vlastních příspěvků. Ve všech třech případech samozřejmě platí normální pravidla pro civilizovanou diskusi, jako ve světě mimo internet. Za úroveň diskuze se také dá bojovat nahlašováním účtů/příspěvků/komentářů, které porušují „community guidelines“ (pravidla nastavená každou sociální sítí) či zákon. Mezi takové jednání se řadí fake news, nahota, násilí, prodej nelegálních látek, ale i výše zmíněné trestné činy. Má cenu tyto příspěvky nahlašovat, protože rapidně snižují kvalitu jakékoliv diskuze. Podle mého názoru největší nevýhoda internetových diskuzí tkví v jakési „dehumanizaci“ - místo člověka, který v normální diskusi komunikuje verbálně a neverbálně, se bavíte s neživou řadou písmen na displeji postrádajících výraz a intonaci. Sklouznout k chování, které neodpovídá základním slušným mravům, je mnohem snazší.

Osobně se se zápalen účastním diskuzí na internetu. Sám nejradši diskutuji pod příspěvky mých názorových oponentů, tj. příspěvky, kde očekávám, že bude můj názor v menšině. Pravidelně jsem se účastnil diskuzí pod příspěvky Tomia Okamury, se kterým nesouhlasím, protože mě zajímal pohled lidí mimo mou sociální bublinu. Celá tato moje zkušenost vyvrcholila v moment, kdy si mě správce jeho instagramové stránky zablokoval. Tento konec mého výletu krajně pravcovou sekcí komentářů беру jako osobní vítězství, ale i prohru celého systému. Totiž, pokud se autorovi příspěvku nějaký komentář nelíbí, může ho (minimálně v prostředí Instagramu) jednoduše smazat a uživatele si zablokovat.

Trvalo mi, než jsem si uvědomil, jaký je vlastně cíl internetových diskuzí. Není to nekonečné přesvědčování těch hlasitých, důležitější je získat si na svou stranu tu skupinu lidí, která nemá na danou věc vyhraněný názor. Tahle tzv. tichá většina se aktivně do diskuzí nezapojuje, pouze je čte a (např. na Instagramu) „lajkuje“ komentáře či příspěvky a tím vyjadřuje podporu danému názoru. Různí lidé napříč všemi věkovými skupinami dnes tráví hodiny denně na sociálních sítích a u některých je to jejich hlavní zdroj informací. Připadá mi smysluplné vést internetovou debatu před touto skupinou lidí a vyjadřovat svůj názor, protože kdo spí v demokracii, probudí se v totalitě.

Nejednou se mi stalo, že jsem změnil názor na základě internetové diskuze. Nejsem schopen posoudit, jak často se to stává ostatním lidem, ale doufám, že moje a všechny ostatní debaty přispívají k rozšíření všech možných obzorů a sociálních bublin. Snažme se proto vést internetové diskuze – pokud ne k obohacení ostatních, tak aspoň k obohacení svému.

Gymnázium Trutnov

Martin Fiala

**Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti?
Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?**

Dialogue is a gift to humanity from Mother Nature. Unfortunately, it's hard to find people these days who want to use it to the full and can use it to the full.

I am of the opinion that a person who is able to conduct a proper dialogue can have many advantages over those who are not. This is due to the fact that we will probably never come across a person who has the same opinion as we do. And meeting new attitudes and cultures is an opportunity for further learning. The ability to dialogue can also help us in markets, finance and things like that.

Despite all these advantages that talking with those around us, brings us, people do not use it as much as possible, which leads to the fact that they subsequently cannot come to an agreement when it is really needed.

This is because people are always in a hurry these days, they don't care about small things and above all they do not think. And if they don't think, they can't discuss their opinions and attitudes with anyone. And if you happen to find a person who tries to have a meaningful conversation about social, philosophical issues, a person who is polite and means everything he says, he is usually considered a weirdo by those around him.

Since we live in a democratic country, our society is basically based on dialogue, so we should be able to come to an agreement. I don't want to say that we can't, because that wouldn't be entirely true. However, our ability to negotiate decreases exponentially as problems increase. It is not an art to agree on everyday matters. It is the art of coming to an agreement in uncertain times, in crises. This is how you can tell not only a good politician from a bad one, but a very similar rule can also be applied to all citizens of our society. You see, only in difficult and problematic times you can find out whether a person is good or bad at the core.

In conclusion, I would like to state that in situations where it really matters, we as a society are rather unable to come to an agreement. And that is mainly because most of us have not understood the beauty and above all the importance of dialogue."

Gymnázium Trutnov

Jan Antonín Veigl

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Sociální sítě jsou součástí našich životů. První věc, kterou spousta lidí udělá hned po probuzení je to, že zapnou svůj mobil a prohlíží si Instagram či Facebook. Na sítích lze nalézt opravdu různý obsah. Od fotek z dovolené přes vtipná videa s domácími mazlíčky po politickou kampaň, která se čím dál víc přesouvá z televize právě na sítě.

Při letošních prezidentských volbách či slovenských volbách do Národnej rady sehrály sociální sítě klíčovou roli. To ukazuje, jak postupně přebírají sociální sítě

funkci televize. Například trojice prezidentských kandidátů s nejlepšími preferencemi vedla svou kampaň hned na několika platformách, primárně se jednalo o Instagram, Facebook, Twitter, BeReal a TikTok. Pod jejich příspěvky vznikaly velmi zajímavé diskuse, které by se, podle mého názoru, v realitě nemohly uskutečnit, jelikož lidé využívají kouzlo anonymity, což jim dodává větší odvahu pouštět se do lidí s odlišnými názory. To je unikátní vlastnost sociálních sítí.

Na sítích jsou lidé zkrátka odvažnější, ostřejší a radikálnější než ve skutečném světě. I já sám jsem se pokoušel vést prostřednictvím sociálních sítí dialog s různými lidmi a ve většině případech to probíhalo stejně. Vždy někdo napsal nějaký komentář, já mu přednesl racionální argumenty, proč si myslím, že nemá pravdu. Většinou jsem schytl salvu nadávek či ignoraci.

Myslím si, že se politici budou čím dál víc přesouvat na sociální sítě, a to ze dvou důvodů. První důvod je oslovení mladých voličů, kteří se pohybují primárně právě na sociálních sítích. Druhý důvod je právě jednodušší možnost vést dialog s potenciálními voliči.

Podle mého názoru se dialog na sociálních sítích nikdy nevyrovná tomu, když si s dalším člověkem někde sednete a můžete se bavit v reálném světě. Na druhou stranu, vést dialog na sociálních sítích je snazší než v realitě díky jejich přístupnosti a již zmíněné anonymitě, což je podle mě problém, protože to otevírá cestu nenávisti a tzv. „trollům“.

Na otázku, zda lze vést na sociálních sítích proto odpovídám ano, ale jen za předpokladu, že se všichni účastníci budou chovat zdvořile a budou diskutovat věcně.

Biskupské gymnázium Hradec Králové Jáchym Vydra

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti? Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

Je to celkem bída. Ve společnosti je většinou cílem dialogů vnutit svou vlastní ideu, nebo dokázat, že se druhý mylí. Oba tyto případy vedou mezi nezkušenými k hádce, nedorozumění a nepochopení. K čemu pak je ten dialog? Sobectví a hloupost jsou nám překážkou k pravému cíli dialogu, a to hledání pravdy a řešení (nebo alespoň vyvrátit blbost). Ani Respekt nesmí chybět, aby nikdo nepovyšoval svůj názor nad jiné a aby aktivně naslouchal názoru druhé osoby, nejde totiž o boj, ale spolupráci.

Pokud se chceme v diskuzi posunout a nemarnit čas hádkou, je potřeba se vcítit do druhé osoby a zjistit, co si doopravdy myslí. To jde snadno, pokud se do tématu více ponoříme. Dáváme konkrétní příklady, hledáme, jak by se druhý zachoval jinak než my v různých situacích a jaké konkrétní názory v daném tématu zastává. Proč? Protože nic není černobílé. A názory lidí dokonce nejsou ani na škále šedé. Proto potřebujeme nasbírat dostatečně kvalitních odpovědí a poté z nich poskládat mozaiku co nejpestřejšího postoje druhé strany. Celkový barevný obrázek nám pomůže se navzájem pochopit.

Pokud máme dvě strany opačných názorů, které se respektují a naslouchají si, je pro ně jednodušší přiblížit se řešení. Pokud opravdu o pravdu mají zájem, záleží podle mě jen na jejich trpělivosti, než se přiblíží ke kompromisnímu výsledku. Já sám velmi často naschvál zastávám opačný názor, abych dialog vedl cestou, která odhalí problém ze všech stran. Krásně pak pochopím, jak to vidí ostatní, zvážím to a můžu porovnat s mým aktuálním přesvědčením. Tohle nám pomůže se dostat k řešení, které oběma vyhovuje.

Pravda je relativní. Co je pravdou v tématech, o kterých je potřeba mít dialog? Pokud by v nich pravda byla jasná, nebyla by potřeba o nich mluvit. Pokud tam pravda jasná není, je v zájmu demokracie najít řešení, které respektuje co nejvíce stran. Když se o společensky důležitých tématech baví lidé ve vysokém postavení v médiích, měli by určitě mít Moderátora, což je třetí člověk, který dialog řídí a vede, hlídá, aby se lidé nevyhýbali otázkám... Mohlo by to společnosti prospět. A také by to prospělo, dojít k společnému závěru.

Nevyhrává ten, kdo nejvíc řve a nevyhrává ten, kdo zastává názor většiny. Nevyhrává nikdo. Ale vítězství se přibližuje, když se snažíme společně strhnout oponu blbosti a přiblížit se pravdě.

Gymnázium Trutnov

Sebastian Sadlek

Síla dialogu – popište svůj zážitek, kdy jste si uvědomili význam dialogu.

Sílu dialogu jsem si uvědomil průběhem času, neboť ač by se to nemuselo zdát člověk, aby pochopil sílu ukrytou v dialogu musí projít mnoha situacemi, jež mají mnoho způsobů řešení. Člověk si musí projít tím, že v nějaké situaci nemůže říci ani slovo a v té další, že slovo je to, co ho dělí od úpadku. Člověk by měl znát mnoho, aby dokázal rozpoznat tyto situace a též, aby je dokázal řešit. Člověk by měl být obeznámen s různými typy vlád, neboť ne ve všech se vede dialog jako rovný s rovnými. Možná Vás to překvapí ale všichni jsme si prošli různými druhy vlád. Samozřejmě mě nevyjímaje.

Vše to začalo, když jsme byli děti o něco větší, než jsou novorozeňata, ale uvědomovat jsme si to začali až později. Přeci jen když se dítě narodí tak není schopno samo o sebe se postarat, natož hovořit. Člověk musí nabýt vědomí. Vědomím nemyslím stav bdělosti, nýbrž stav, ve kterém jsme schopni přijímat okolní vjemy a rozjímat nad nimi. Což, nebudeme si lhát, pár let to potrvá.

První režim, jenž si zažíváme je autokracie neboli totalita či absolutismus. V období, kdy ještě pozbýváme vědomí, či ho začínáme nabývat. V tuto dobu vnímáme rodiče jako jednoho vladaře, jenž má v ruce veškerou moc. My sami se ještě nedokážeme rozhodovat s rozumem. Tak je přirozené, že se nás rodiče snaží chránit, ale náš názor i nápady jsou jaksi opomíjeny. O trochu později se z jednoho vladaře stávají dva. Vždy je jeden z nich pro nás přijatelnější, než ten druhý. V tu chvíli, kdy jsme schopni vnímat dva vladaře, jsme nabyli vědomí, neboť již dokážeme přemýšlet co je pro nás lepší.

Druhý režim, jenž si zažijeme je demokracie, jež se bude překrývat se socialismem přelévající se do komunismu. S naším vědomím a neutuchající touhou myslet. Začneme přicházet, že náš názor se stává slyšitelnější pro vladaře neboli pro naše rodiče. Začneme mít čím dál tím víc práv. Již to nebude jen přijímání rozkazu, ale budou to rozmluvy proč ano a proč ne. Jistě si říkáte, kde v tom vidím socialismus přelévající se do komunismu. Je to prosté. Jistě si pamatujete, že na vás rodiče vytáhli něco ve smyslu společného vlastnictví. Krásný příklad, váš pokoj. Máte si ho uklidit, ale nad vaším pokojem je přeci dům a ten patří rodičům, tak proč si ho musím uklízet sám.

Když se to vezme, kolem a kolem, tak jsme se setkali s mnohými druhy vlád jen v menším měřítku. Jsme jednotlivci, kteří tvoří rodiny a jsme rodiny, jež tvoří národy a národy tvoří státy a říše, státy a říše tvoří svět ve kterém žijeme. Člověk jest bytost nadmíru chytrá a přemýšlivá. Byli jsme stvořeni k tomu, abychom mysleli a k tomu, abychom vedli dialogy.

Gymnázium Trutnov

Adam Bedrník

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti? Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

Schopnost vést demokratický dialog ve společnosti je dle mého názoru jedním z nejdůležitějších aspektů demokratické společnosti a vůbec demokracie jako takové. Proto, abych mohl zhodnotit kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti, je potřeba si uvědomit, že demokratický dialog ovlivňuje hned několik vlivů.

Prvním vlivem, který značně ovlivňuje schopnost naší společnosti vést demokratický dialog, je její polarizace. Myslím si, že lze pozorovat obzvláště v posledních 3 až 4 letech radikálnější a větší rozdělení české společnosti. Tato polarizace společnosti vede mnohdy ke konfliktům, především v online prostoru, ale i v reálném světě, a brání tak vést demokratický dialog. Je však důležité si uvědomit, co k této polarizaci vede. Samozřejmě existuje mnoho příčin, ale myslím si, že nemalý podíl na ní mají lidé, často i vysoce postavení politici a jiné vlivné osoby, jež šíří nenávistné a lživé informace, za účelem vyvolání strachu a polarizace společnosti, které pak mnohdy využívají ve svůj prospěch. Je proto důležité, aby lidé měli přístup k důvěryhodným zdrojům informací, aby dokázali rozpoznat právě takovéto informace.

Média a přístup k informacím jsou tak druhým a klíčovým vlivem v utváření demokratického dialogu. Aby člověk mohl vést demokratický dialog, je zapotřebí, aby byl obeznámen s kvalitními informacemi ze spolehlivých zdrojů. Je tedy důležité, aby média a novináři byli nestranní a přinášeli nám objektivní informace. Zároveň je však důležité, aby každý člověk myslel kriticky a aktivně se snažil vyhledávat vícero zdrojů pro získání lepšího kontextu a ověření informací. Obzvláště v poslední době, respektive během pandemie nemoci Covid-19 a nyní během války na Ukrajině, kdy jsme byli a stále jsme svědky velkého šíření dezinformací, to je velmi důležité.

Vzdělání, a především mediální gramotnost hrají další zásadní roli v demokratickém dialogu. Myslím si, že dobře informovaní lidé, respektive s dobrou mediální gramotností, jsou schopni lépe informace vyhodnocovat a dávat do souvislostí a na základě nich pak argumentovat. Naopak nedostatečná mediální gramotnost může vést k tomu, že se lidé nechají lehce ovlivnit dezinformacemi, díky čemuž pak nejsou schopni vést demokratický dialog. Myslím proto, že je důležité, aby se na školách věnovalo mnohem více pozornosti mediální gramotnosti, aby už v lidé útlém věku věděli, jak informace vyhledávat, ověřovat a pracovat s nimi.

V závěru bych konstatoval, že kvalita demokratického dialogu v současné české společnosti není na nejlepší úrovni. Polarizace společnosti, šíření dezinformací, nedostačená mediální gramotnost, to všechno jsou, podle mě, zásadní vlivy, které mu v současnosti brání. Jak už v online prostoru, tak v realitě. Je proto důležité pracovat na zlepšení uvedených vlivů, a posilovat tak demokratický dialog jako důležitou součást naší společnosti. Pouze tak budeme moci dosahovat shody a nalézat konstruktivní řešení problémů, kterým jako společnost čelíme.

Biskupské gymnázium Hradec Králové

Aneta Šubrová

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Dialogy skrze sociální sítě se v dnešní době stávají čím dál častějšími. Vedou se zde diskuse o politice, situaci ve světě, rodičovství či školství, avšak čím dál častěji si všímám, že většina těchto dialogů postrádá význam. Málo kdo je totiž schopen ho vést s druhými tak, aby dodržoval alespoň základní pravidla smysluplné a konstruktivní diskuse.

Zamyslela jsem se tedy nad několika zásadními pravidly dialogu. Je důležité si uvědomit, že na sociálních sítích komunikujeme většinou pouze prostřednictvím monitoru a klávesnice, a nikoliv tváří v tvář. Takový dialog je tudíž značně komplikovanější, neboť může docházet k častějšímu nedorozumění. Je proto potřeba snažit se svůj příspěvek do diskuse formulovat tak, aby byl pro druhé pochopitelným. Vše, o čem diskutujeme, by zároveň mělo být něčím podložené, pracovat tedy s informacemi z důvěryhodných zdrojů a zamezit tak šíření dezinformací. Dále je potřeba držet se tématu, čím dál častěji si totiž všímám, že lidé mají v oblibě odbočovat od tématu, aniž by to, jakkoliv dávalo smysl. Často také dochází k tomu, že se do dialogu přidávají lidé, kteří danému tématu nikterak nerozumí. To obvykle vede ke směsici různorodých názorů, které však nemají žádnou výpovědní hodnotu. V neposlední řadě je důležité po celou dobu myslet racionálně a nenechávat se unášet emocemi, což je podle mne jedním z hlavních důvodů, proč si někteří lidé během diskusí nedokáží naslouchat. S tím se váže i pravidlo vzájemného respektu, přestože třeba máme na věc jiný názor, je nutné vyhýbat se urážkám a zesměšňování. Místo toho je vhodnější pokusit se s druhým najít něco, na čem se vzájemně shodnete nebo alespoň porozumět pohledu druhé strany a dávat toto porozumění najevo.

Dle mého názoru je tedy možné vést dialog na sociálních sítích, avšak aby nabyl na důležitosti a nedocházelo během něho ke konfliktům či vzájemnému nepochopení, je nutné dodržovat několik pravidel a zodpovědný přístup. Jen tak se díky takovým diskusím můžeme od druhých učit, sdílet během nich svůj názor a naučit se přemýšlet o věcech i z jiného úhlu pohledu, než je ten náš.

Biskupské gymnázium Hradec Králové

Alžběta Doudová

Síla dialogu – popište svůj zážitek, kdy jste si uvědomili význam dialogu.

Psalo se 28. května 2021, tento jarní sluneční den jsem vyrazila na setkání organizace, se kterou jsem měla příští školní rok vyrazit na výměnný pobyt do Německa. Zprvu jsem cítila napětí, plno ambiciózních, mladých lidí, kteří se rozhodli vycestovat klidně i do zázších koutů světa nežli já. Nervozita, ale rychle opadla, když jsem se pustila do řeči s děvčetem vedle mě.

Byla starší než já, ne však o moc. Od počátku jsem z ní cítila klid a způsob, kterým se vyjadřovala, dával všemu jakoby hned smysl. Náš rozhovor sice začal lehkým smalltalkem, ale rychle se stočil k tématům, která jsem v té době považovala za stěžejní. Probírali jsme i téma vegetariánství, a ačkoli se zprvu naše pohledy zdály odlišné, cítila jsem se slyšena.

Na problematiku jsem měla vyhraněné názory, ale při vysvětlování mých postojů a poslouchání jejích reakcí, jako by se tlusté čáry, které jsem kolem nich kdysi nakreslila, začaly rozpíjet. Po rozhovoru jsem cítila pocit satisfakce. Což bylo zvláštní. Přece jsem ji nezládla přesvědčit o mé pravdě. Zároveň jsem si v tu chvíli ani nebyla jistá, zda ta moje pravda je vůbec pravdivá, a jestli je doopravdy MOJE. I přes tu ztrátu přesvědčení jsem později nabyla pocitu, že jsem se posunula dál. Že jsem vyslechla cizí názor, zpracovala ho a byla schopná si z něj vzít to, co jsem potřebovala. Ten den jsem to ještě netušila, ale vedla jsem svůj první opravdový dialog.

Od obyčejných rozhovorů se dialog odlišuje hlavně jeho vyššími cíli. Vydáváme se během něj na cestu, na které vytváříme spojení s naším protějškem. Zjišťujeme výhody i nevýhody druhé, ale i naší strany. Tím, že si klademe a zodpovídáme i vlastní otázky, se myšlenkově posouváme mnohem dál. Dialog je náročný právě v tom, že musíme ustoupit vlastnímu egu a vyzývat naše názory k pochybám. Při debatě si navzájem propůjčujeme moc a tento křehký dynamický proces, tak stojí především na důvěře, že druhý situace nevyužije. Tato hranice je tenká a já ji stanovuji tak, že manipulace začíná tam, kde končí zájem sebe a druhého vzdělat a počíná ambice ve vlastní prospěch.

Míru úspěšnosti dialogu nelze zjistit okamžitě. Jak uvádím v mém příkladu, někdy je třeba nechat si diskuzi v hlavě rozležet, aby nám něco dala. Mimo to z něj však získáváme fakticky okamžitou zpětnou vazbu. Domnívám se, že i díky tomu je už podle Sokrata dialog ideální vzdělávací a výchovná metoda, často používána i jako efektivní forma trestu. Pokud se s provinilým vede dialog, je sám schopen pochopit a rozpoznat, kde nastal problém a co ho spustilo. Jako členka Junáku se s podobnými výchovnými metodami obzvláště u dětí setkávám často. Právě tady vidím největší

potenciál dialogu. Napomoci mládeži, aby byla opravdu schopna svou chybu nejenom vidět, ale i se z ní poučit a popřípadě nám vysvětlit, co v danou chvíli potřebuje od nás a jak můžeme pomoci. Dialog 28. května 2021 nebyl pro mě sám o sobě zlomový, ale pomohl mi pochopit princip fungování dialogu a spustil instinkt se rozvíjet v tomto směru a předávat jeho hodnoty dál.

Gymnázium Paměti národa

Mikuláš Sirovátka

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti?

Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

Kvalita demokratického dialogu

Česká společnost, ostatně jako ostatní, se čím dál tím více dostává do názorových příkopů, ze kterých cesta vede jen přes masivní odstřelování našimi vlastními emocemi, které, při tomto výstupu z komfortní zóny, zažíváme, ovšem dokud palba neustane, nebo se tato palba nez mírní, tak se nikdy neshledáme s těmi v zákopech naproti nám, tak, jako se to podařilo 24.-25.12.1914 na západní frontě. K tomuto uklidnění by nám mohly pomoci právě emoce, přestože nás některé z nich odstřelují, jiné by nám naopak mohly pomoci porozumět těm druhým, v zákopech naproti, skrze empatii a mohli bychom být tak schopni zastavit palbu emocí ovlivňující našeho chování a rozhodování, které nám brání v dialogu.

Ale proč nám dělá takový problém vést věcný dialog, klidně i bez syntézy? Stejně tak jako se můžeme velmi snadno naučit kvantum informací, dovednosti a osvojit si základní hodnoty v mladém věku, tak se můžeme naučit i umění dialogu. Dospívající člověk, a nejen on se učí ze svého okolí, většina lidí přejímá své chování a názory ze svého okolí. Mezi jedno z prostředí, kde je člověk formován nejvíce, patří škola. Na málo školách se ovšem učí do 21. století. Většinou převládá frontální výuka, která osamocená má ten vliv na studenta, že je zvyklý pouze memorovat, ale nikoliv umět přemýšlet v souvislostech. Schopnost memorovat by neměla být upozadována, ale neměla by být jedinou hodnocenou ctností studentstva. Mezi stejně důležité schopnosti patří i schopnost vést dialog a diskusi, které jsou jedny z důležitých vlastností pro bytí členem demokracie.

V umění dialogu jsou většinou, ať už chtěným, či nechtěným vzorem, politici. Těm ovšem jde málokdy o kvalitu dialogu, spíše o to získat hlasy svých voličů. V politice nejde o to vést dialog se svým oponentem. Je to nevýhodné. Proč by to politik chtěl, když je prostší a účinnější zatlačit na voličovu savčí část mozku. Nebo ještě hůř, na jeho plazí část, v těch nejextrémnějších případech, jako jsou uprchlické či obdobné krize, kterých bude v budoucnu nejspíše jenom přibývat. Když to průměrný občan, většinou nevybaven schopností dialogu ze školství a málokdy i ze svého sociálního prostředí, uvidí, tak to bez možných alternativních zkušeností s tím, jak se vedou dialogy, vezme jako normu. Tato norma není nejlepší pro lidi a pro demokracii už vůbec ne, ale jako nejviditelnější opanuje prostor v lidských myslích a řídí jejich vlastní osobní dialogy.

Na závěr stručně zopakuji své dva argumenty a pokusím se zhodnotit, jak je na tom kvalita demokratického dialogu v republice. Zaprvé schopnost vést dialog by nás

ideálně měli naučit už ve škole, ale neděje se to. Z důvodu prvního argumentu se děje i druhý, a to ten, že lidé pak za kvalitní dialog považují ten politický, který se ovšem málokdy, alespoň směrem k veřejnosti, snaží o kompromis. Českou společnost pak zachraňují jen školské a politické výjimky, a dále pak jejich okolí, kteréžto jsou v některých případech ukázat kvalitní dialog, a tak osamoceny zůstávají, jako malá naděje na zlepšení, dosti bezúspěšné situace kvality dialogu v české společnosti a jeho schopnosti ho vést.

Biskupské gymnázium Hradec Králové

Jiří Porkert

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti?

Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

Dialog v české společnosti

Kvalitní dialog má ve společnosti založené na demokratických principech zásadní význam. Je prostředkem, který by nám měl umožnit prosadit naše názory, nápady a myšlenky, a zároveň by měl nabízet prostor pro férovou diskusi, ve které budou mít příležitost všechny diskutující strany. Cílem dialogu je předložit ostatním svůj názor a pohled na věc, a zároveň naslouchat ostatním a obohatit tak svůj pohled na věc o jejich názory. V současné české společnosti se můžeme setkat s dialogy, které tyto vlastnosti mají, ale bohužel jsou zde i takové, ve kterých se ztrácí respekt, empatie a otevřenost jiným názorům.

Za pozitivní vlastnost demokratického dialogu v České republice lze považovat to, že zde existuje široká škála médií. Některá jsou více nestranná a neprezentují žádné vlastní názory, zatímco některá naopak očividně projevují svůj pohled na věc. Někdy může být těžké zhodnotit nezávislost konkrétní zpravodajské společnosti, a proto je velice důležité, že máme v České republice nezávislá veřejnoprávní média. Pluralita médií pak poskytuje občanům možnost získávat informace z různých zdrojů a na jejich základě si vytvářet vlastní názor.

Důležitou roli v smysluplném a férovém demokratickém dialogu hrají také občanské spolky, které dohlíží na vládu a mohou vyjadřovat svůj názor na věc pořádáním demonstrací. Tyto spolky pak mohou upozorňovat na problémy, které jsou často přehlíženy a vytvářet tak tlak na vládu.

Nicméně i demonstrace mohou mít negativní význam. Scházejí se na nich lidé stejného názoru, což může vést k tomu, že část z nich začne žít v představě, že většina lidí má na danou věc stejný názor. Proto si myslím, že na demonstracích by měli dostat prostor něco říct i ti, kteří mají na danou věc jiný názor, aby se protestující zamysleli také nad opačným pohledem na věc. Toto se bohužel dle mého názoru v České republice moc nestává. Tímto pak demonstrace mohou ztratit význam, protože je lidé, kteří mají opačný názor začnou ignorovat, jelikož cítí, že to stejné se děje vůči nim. V takovém případě pak dialog nefunguje a dochází k polarizaci společnosti.

Velkým problémem pro férový, na faktech založený dialog, je populismus. Populističtí politici totiž často ani neprezentují svůj reálný názor, ale ten, který se líbí jejich

potencionálním voličům. V debatách k prosazení těchto populistických názorů často používají argumentační fauly, proti kterým může být někdy velice těžké předkládat validní protiargumenty. Méně vzdělaní lidé pak raději věří tomu, co se jim líbí, někdy také z toho důvodu, že realita onoho problému je příliš složitá na to, aby jí porozuměli.

Dialogu je potřeba pro fungování demokratické společnosti, ale ne každý ho umí správně užívat. Je třeba lidi v tomto směru vzdělávat, protože dialog by měl patřit k základním dovednostem občana v demokratické zemi.

Biskupské gymnázium Hradec Králové

Klára Porkertová

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Dialog na sociálních sítích

Na to, zda lze či nelze vést dialog na sociálních sítích bude mít pravděpodobně každý člověk jiný názor. Dialog na sociálních sítích má totiž mnoho výhod, ale z mého pohledu asi ještě víc nevýhod. Přístup na sociální síť má totiž téměř každý, a to znamená že se do takovýchto diskusí může zapojit mnohem větší okruh lidí. Je to velká výhoda, jelikož zde najdete velký rozsah různých názorů a z nich pak můžete získat i ten který je vám nejbližší. Naši přátelé mají většinou názory podobné a vzájemně se ovlivňují, a proto si myslím že každému občas prospěje vyslechnout někoho neznámého.

Z toho by se mohlo zdát, že online diskuse jsou pouze prospěšné. Zajišťují nám informovanost, každý může sdělit svůj názor a zjistíme pohledy lidí z jiných sociálních skupin. Pravda je bohužel jiná. Jak už jsem zmínila účet na sociálních sítích si může založit každý, a proto je těžké zjistit o koho se jedná. Lidé se zde tedy cítí bezpečně, a to často vede k psaní smyšlených informací a nenávistnému chování. Často se zde tedy stává, že tito uživatelé budou hrubě urážet váš názor nebo dokonce vás samotné. Mimo to jsou dialogy na sociálních sítích těžko říditelné a nachází se zde obrovské množství příspěvků. Díky tomu je téměř nemožné všechny přečíst a příspěvky na sebe většinou nenavazují, protože než uživatel stihne zareagovat na příspěvek ostatní uživatelé zveřejní mnoho dalších.

Může se ale stát, že v některých situacích je i přes všechny výše uvedené nevýhody dialog na sociálních sítích nejlepší možné řešení a u takových případů by měl mít speciální pravidla.

Těmi by mělo být to, že lidé by mohli pouze odpovídat na předešlé otázky nebo názory. Tyto předešlé příspěvky by museli vždy označit a tím by zamezili zmatku a nepřehlednosti. Dále by se měli zablokovat všechny nevhodné výrazy, ať už výrazy vulgární, nebo nevhodné fráze. Také by každý dialog měl mít několik správců, kteří by na celou diskusi dohlíželi, a případně blokovali uživatele přispívající nenávistným obsahem. Tyto funkce však nemají všechny sociální sítě. Proto si myslím že případným online dialogům by měla předcházet důkladná příprava.

Právnická fakulta UK

Jan Horák

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti? Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

Osobně mi přijde, že v České republice, či všeobecně v bývalém východním bloku je schopnost demokratického diskuse dosti poznamenána pohnutou historií těchto států. Zhruba čtyřicetiletý faktický zákaz politického dialogu, natož demokratického zvládl vyhubit tuto schopnost jako takovou. Pád komunistické diktatury umožnil rozmach demokratické diskuse, byť si troufám tvrdit, že zakladateli demokratického dialogu, tedy nejsilnějšími politickými lídry byli lidé, kteří tuto diskuzi úplně nerozdmýchávali. Ukázkou tohoto může být například tradice diskuse odborů a vlády v České republice, která je oproti západním demokraciím dosti mizivá.

I přes tyto nástrahy se ale dle mého názoru okolo roku 2010 dostal demokratický dialog na svůj vrchol. A to i přes individuální případy, například „čistě osobních záležitostí“ na lékařské konferenci. Od té doby začaly být s každými volbami relevantní často zcela, či aspoň částečně antisystémové strany. Jejichž povaha sama osobě nenasvědčuje tomu, že by měli chuť si s někým o něčem promlouvat a obohacovat se o rozdílné pohledy. Nahrává tomu i fakt, že protiváhou těchto nových stran jsou strany „tradiční“, které víceméně od revoluce na vládě participují.

Dalším problémem, který je celosvětový a rozmachu nabral během minulé dekády jsou strany jednoho muže nebo ženy. Politika se proměnila, relevantními stranami jsou strany nové, kde má vliv jeden člověk. Ten pro udržení se u moci často využívá všech prostředků. V Česku se toto promítlo do posledních voleb do Poslanecké sněmovny, kdy prakticky jediným cílem opozice byla porážka Andreje Babiše. Je otázkou, jestli takto ostrá a konkrétně mířená kampaň, která je primárně kampaní negativní, spíše, než k vybuzení dialogu nevykope ještě hlubší příkopy. Stejně jako užívání dezinformací hnutím ANO, které dehonestovalo před volbami Piráty. Ti jsou často stejným terčem SPD, ta také využívá hoaxy a falešné informace, oproti hnutí ANO však mnohem drsnější a radikálnější. To se odráží v tom, že SPD má okolo sebe bariéru, za níž si cestu nachází málokdo. V současnosti za ní prochází často ANO, ale to primárně díky rozdělení křesel v PS a rozdělení na opozici a vládu.

Vzhledem k výše uvedenému tak často přichází na řadu právo obstrukce. Ty se ale v současném volebním období překlopily do několikahodinových projevů Tomia Okamury a Andreje Babiše. Zdáni, že to pánové dělají kvůli tomu, že jich nebylo vyslyšeno je často mylné. Zákonné postupy dávají prostor všem stranám se vyjádřit, a to minimálně na úrovni výborů PS. Další ránou tak pro politický dialog může být dlouho diskutovaná změna jednacího řádu, kterou pánové svými projevy rapidně přibližují.

Ačkoli se české prostředí může zdát neschopné dialogu, není tomu zdaleka tak. Když přijde problém, je politická reprezentace schopna, i přes výše zmíněné hluboké příkopy mezi sebou a názorové rozdíly, problémy řešit. Příkladem tomu budiž zrušení volebního zákona méně jak rok před volbami, kdy i jinak političtí nepřátelé zasedli k jednacímu stolu a zvládli domluvit pro všechny přijatelný kompromis.

VŠCHT Praha

Matěj Říha

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti?

Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

Drobný příklad českého demokratického dialogu a jeho limitů

Česká společnost si i přes jisté problémy prožívá již čtvrté v zásadě demokratické desetiletí. Někteří z nás, například tedy já, narozený krátce po přelomu tisíciletí, nikdy nezažili nesvobodu či snad problém vyjádřit svůj názor. Znamená to však, že dovedeme vést kvalitní dialog? Ne nutně.

Svůj na první pohled nepříjemný názor se Vám, čtenářům, pokusím obhájit z pohledu nadšeného studenta chemie a léčiv, poháněného povětšinou racionálním uvažováním (a sem tam nesnesitelnou potřebou mít pravdu). Tímto je pak inspirovaný i můj příklad, jak za okamžik sami zjistíte.

Vraťme se teď v mých řádcích o cca dva roky zpět, kdy nás uvěznil za zdmi našich domovů

COVID-19. Celý svět se upnul k naději, že nás, pokud budeme trpěliví, zachrání očkování. Co je doopravdy překvapivé, stalo se tak – vědci v Pfizeru, Moderně a mnohých dalších institucích dokázali v neuvěřitelně krátkém čase adaptovat technologii mRNA vakcín, která již (v rozporu s názorem mnohých, především na sociálních sítích se vyjadřujících) byla dlouhá léta (první objevy v této oblasti se datují zhruba do roku 1989) známá. Našla se potom nepříliš veliká, o to však hlasitější skupina lidí, která měla s očkováním problém. Teď nastupuje čas na zmíněný dialog! řeknete si. S dostatkem osvěty přeci musí výhody vakcín vidět každý, ne? Ze statistiky, např. od EMA či SÚKL, jsou zřejmé převažující výhody. Když někdo nechápe, či má (pochopitelný přeci jen) strach, vysvětlíme, přesvědčíme, vše zas bude jako dřív.

Dialog však narazil na dva své zásadní limity.

Zaprvé – těžko argumentovat a pokusit se přesvědčit někoho, kdo za žádnou cenu nechce být přesvědčen. Co je mi jako zastánci očkování (či jakéhokoliv světonázoru, zobecním-li) platné, že předložím do debaty nespočet statistik, které můj názor podpoří, že vysvětlím princip tématu, které mi je blízké, že snad budu argumentovat názorem odborníků na danou problematiku, pokud se můj oponent předem rozhodl, že bude zatvrzelý ve své pozici? On si přeci přečetl na Facebooku, že to tak není, co na tom, že ve skupině, která je na první pohled pochybná a asi těžko odborná; jemu to přeci říkal známý, a ten má vždycky pravdu; a vůbec, jestli to tvrdí většinová společnost nebo veřejnoprávní média či snad dokonce vědci, kteří vývojem léku strávili nespočet let, musí to být z principu lež, protože jsou to zaprodanci, lháři, manipulátoři... a především, nemají stejný názor jako dotyčný. Těžko vést dialog s někým, kdo ho vést nechce.

V minulém odstavci jsem se dotkl druhého problému, který možná není ani tolik problém dialogu, jako spíše problémem naivního přesvědčení demokratické společnosti, že snad dialog je všespásný, jako by byl nějakou modlou demokracie. Dialog je důležitý, z mého pohledu však nelze být veden vždy rovnostářsky – není

možné stavit na roveň názor chemika či biologa, který se svému oboru věnuje polovinu života, s přesvědčením nezaměstnaného „odborníka“ ze sociálních sítí. Ani dvou. Nesmysl zůstane nesmyslem, ať ho opakuje, kolik lidí chce, na což bychom neměli zapomínat.

Závěrem bych rád podotkl, že ačkoliv jsem si zvolil skeptický příklad, stále obecně věřím v kvalitu českého dialogu. Kdybych chtěl, mohl bych najít spoustu příkladů svědčících v jeho prospěch. Dialog zde s námi je a zlepšuje se – má však své chyby, své limity a zřejmě je vždy mít bude.

Gymnázium Boženy Němcové, Hradec Králové

Anežka Dvořáčková

Síla dialogu – popište svůj zážitek, kdy jste si uvědomili význam dialogu.

Co dialog vlastně je, jsem se dozvěděla teprve nedávno, konkrétně teprve pár týdnů zpátky, právě díky Broumovským diskusím, mám tedy zážitek z uvědomění významu stále čerstvý. Zejména kvůli malým zkušenostem s dialogem jsem si vybrala toto téma.

Na začátku září tohoto roku přišel náš pan učitel s tím, že se můžeme ucházet o stipendium na účast na letošních Broumovských diskusích. Ihned mě to zaujalo, jelikož jsem o minulých ročnících této akce slyšela a přišlo mi to zajímavé. Po přečtení témat esejí jsem začala přemýšlet nad tím, co vlastně dialog je? Do této chvíle jsem se s tímto pojmem setkala jen při hovoření o literatuře, myslela jsem si tedy, že se jedná o každý rozhovor mezi dvěma lidmi, ať už se jedná o společné nadávání na špatné počasí, či o povídání dvou nervózních mladých lidí na prvním rande. Po krátkém hledání na internetu a zjištění, že tento dialog má trochu jiný význam, jsem uvědomila jeho důležitost. Řídím se heslem, že pravda je vždy uprostřed, proto vidím důležitost dialogů zejména při rozhovorech mezi odlišnými skupinami, ať už je to dialog mezi politiky, osobami z různých sociálních vrstev, nebo mezi fanoušky odlišných fotbalových klubů. Myslím si, že ve všech případech vedení dialogu mezi osobami s odlišným názorem, či odlišným postojem k životu, si mají zúčastněné osoby co dát, pokud jen trochu chtějí. V případě, že jsou to jedinci s pevným názorem, neochotní připustit, že pravda může být i jiná než ta jejich, může dojít k hádce, či dokonce k fyzickému napadnutí, řekla bych však, že moc jiných nevýhod a rizik dialog nemá.

Závěrem musím říct, že jsem opravdu ráda za poznání dialogu, byť jsem bez toho dokázala žít drtivou většinu svého života. V dialozích vidím velký přínos pro společnost, díky možnosti nalézt alespoň částečně tu, „pravdu,“ která by jinak byla pro jedince častokrát vzdálená od jeho domněnky.

Gymnázium Dvůr Králové nad Labem

Josef Zivř

Lze vést dialog na sociálních sítích? Pokud ano, jaká by měl mít pravidla?

Díky rychlém technologickému posunu jsme se již dostali do doby, kdy diskusi či dialog můžeme vést z pohodlí vlastního domova, což přináší jak mnoho pozitiv, tak i negativ. Otázka je, jestli ty záporné body nepřevažují nad ty kladné.

Nejprve bych začal plusy. Jedním z nich je rozhodně rychlost otevření dialogu, kdy nám stačí otevřít některou ze sociálních sítí a napsat status. Pak určitě i odbourání vzdálenostní bariéry a propojení s celým světem. Sociální sítě nám nabízejí možnost dozvědět se stanovisko na různá témata od lidí z jiných částí světa, jiných kultur a jiných společenských vrstev a už jen kvůli tomu, bych dialog na sociálních sítích nezavrhoval.

Ovšem, jak jsem zmínil, existují i minusy, které mohou být velmi demotivující ve snaze o rozumný dialog. Problémem je rozhodně absence možnosti číst jakýkoliv „body language“, který nám v konfrontační formě dialogu může pomoci pochopit co chce člověk doopravdy říct. S tímhle se ale obávám nedá nijak na sociálních sítích bojovat, neboť i když by se nějaká funkce pro to zavedla, nemyslím si, že by byla využívána, protože by to bylo ve většině případů neupřímné. Člověk se většinou se svými vnitřními pocity nechce.

Další překážkou by se pak mohlo stát nedorozumění, při použití např. sarkasmu, což by se dalo řešit nastavením pravidel před samotným začátkem dialogu. Pak je tu ještě jeden problém a možná ten nejnepříjemnější, a to je setkání s „trollem“, uživatelem, který nebude dané téma brát vážně a naschvál bude zastávat co nejradikálnější postoje s aktivním využíváním argumentačních faulů. Tomu by se dalo zamezit tím, že diskusi otevřete v nějaké uzavřené komunitě, která bude spravována tak, aby se výskyt „trollů“ omezil a vy jste mohli bez frustrace komunikovat s lidmi, jež jsou v daném tématu zainteresovaní.

Abych to shrnul. Dialog na sociálních sítích vést lze, ale aby se naplnil plný potenciál této formy, je potřeba zajistit si dosah k lidem, kteří budou v dialozích transparentní a budou mít chtíč obohatit debatu o vlastní pohled a zkušenosti. Možná i začít být trochu víc osobní, aby se aspoň trochu vynahradila nepřítomnost osobního styku. V praxi ale bude stejně nejdůležitější, být trpělivý a nenechat se odradit prvním „trollem“.

Gymnázium Boženy Němcové, Hradec Králové

Imrich Dioszegi

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti?

Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

„The best argument against democracy is a five-minute conversation with the average voter“ – Winston Churchill. Na tento citát jsem poprvé narazil ve věku, kdy jsem ho ještě chápal spíše jako vtip a satiru na obecný pohled na politiku. Od té doby uplynula řádka let a s nimi i můj naivní pohled nejen na politický rozhovor mezi dvěma či více lidmi. Čím dál častěji si všímám, jak jsou dva rozdílné názory schopny rozdělit přátele, rodinu nebo rovnou celý stát na dva tábory. To samo o sobě není nikterak zvláštní. Je to v podstatě základ pro vedení dialogu: dva názory nebo argumenty, které hledají společný kompromis a východisko. Takové východisko by mělo přinést všeobecné blaho a přiblížit se ke spokojenosti obou názorových vrstev.

Objektivně si však musíme přiznat, že ne vždy se povede dojít ke konsensu. To má za následek polarizaci a dlouho trvající spory mezi oběma stranami.

Na rozdíl od autoritářských států, kde je opačný názor surově likvidován, je v našem demokratickém systému nesouhlas povolen, dokonce je nutný ke správnému fungování naší společnosti. Přílišná polarita ale škodí. Vede ke konfliktům ve společnosti, blokaci slušného dialogu a v krajních případech i k radikalizaci. Dnešní doba není jednoduchá: společnost se ještě vzpamatovává z covidové a následné ekonomické krize, na Ukrajině zuří válka a světové napětí je nejvyšší od rozpadu Sovětského svazu. A právě tato témata společností rezonují nejvíce. Společnost se polarizuje, místy i radikalizuje.

Myslím si, že velký podíl na této situaci mají populistické politické strany, které aktivně využívají těchto velmi choulostivých témat a používají je jako manipulaci proti slušnému dialogu. Politická situace v této věci hraje svoji velkou roli. Dalším důvodem jsou dezinformace. Řetězové e-maily, zavádějící články na sociálních sítích nebo dokonce nedávno potvrzená cílená ruská propaganda dohromady tvoří balíček, který dusí kvalitní a konstruktivní diskuzi.

Je tedy naše společnost schopna vést dialog? Řekl bych, že příliš ne. Dokonce jsem ochoten tvrdit, že je to jeden z hlavních důvodů, proč se Česká republika řadí mezi země s „demokracií s nedostatky“. Navzdory svému mladému věku jsem bohužel dozrál k rozhodnutí, že s některými lidmi raději dialog nevedu, protože vím, že jejich názor nezměním. Jak mám vysvětlit blízkému člověku, aniž bych ho urazil, že za válku na Ukrajině nemůže NATO, že Putinův režim páchá genocidu a že Ukrajinci nejsou neonacisté? Má smysl s takovým člověkem vést dialog, nebo je lepší změnit téma? Takový přístup je přeci přímo proti správné diskuzi.

A právě tato palčivá politická a sociologická témata bych rád otevřel právě na Broumovských diskuzích. Tato politická a sociologická témata ve mně vzbuzují veliký zájem a rád bych slyšel názory odborníků, vrstevníků a široké veřejnosti. Každý má jiné smýšlení a pohled na daná témata. Poslechnout si názor ostatních je koneckonců základ pro vzájemnou diskuzi a následné pochopení.

Gymnázium Trutnov

Šárka Kavanová

Síla dialogu – popište svůj zážitek, kdy jste si uvědomili význam dialogu.

Nikdy jsem se nepozastavovala nad významem dialogu. Brala jsem ho jako každodenní součást života, jako něco, co je v naší vyspělé společnosti samozřejmostí. Brala jsem ho jako rozhovor, nic víc. Nežřídka slychávám, že slova jsou základ. Musíme s dotyčným mluvit, abychom vyřešili nějaký problém. Jedině to je cesta. Jenomže proč tedy kvůli rozhovoru vznikají hádky a rozpadají se přátelství? Slova dokáží víc, než se možná stále domníváme. Stejně tak, jako nás mohou motivovat k podání výkonu, dokáží nám způsobit větší bolest než zlomení nohy. Ale jak bychom tedy měli řešit naše problémy? Měli bychom se pokaždé obávat špatného pochopení z druhé strany nebo, že všechno akorát ještě zhoršíme? Radši

se řídit hesla – Mluvíti stříbro, mlčeti zlato? Toho jsem se dlouhou dobu držela, ale jednou jsem se dostala do situace, kdy jsem si uvědomila, že i tohle všechno, co nás možná odrazuje, může být právě ta cesta k dosažení našeho cíle.

Můj přítel si už nějakou dobu zakládal na dlouhých vlasech. Vlastně se ani nedivím, je to přeci jenom metalový zpěvák. Těžko říct, ale možná to byla jedna z věcí, která upoutala moji pozornost a udělala na mě dojem, když jsme se poznali. Byl na ně hrdý, jsem o tom silně přesvědčena. Jednoho dne mu ale začaly pomalu vypadávat. Nechtělo se mi, ale musela jsem se ho na to zeptat. Uklidnil mě, že o žádný zdravotní problém nejde. Jeho pradědeček prý řešil stejný problém. Nevěřicně jsem se na něj podívala a zjistila, že je i možnost, že o vlasy přijde třeba kolem dvaceti. Několikrát jsem se ho snažila přesvědčit, ať zajde za lékařem, a začne to řešit, jenomže jeho odpověď byla vždy stejně provokativní – Já se ti bez vlasů nebudu líbit? I když jsem mu to vyvracela, bylo to zbytečné. Vlasy padaly a já nedokázala přistoupit na jeho slova. Nevěřila jsem, že by to opravdu dokázal takhle rychle přijmout bez boje. Nešlo mi o vlasy, ale o to, že by něco vzdal. Nechtěla jsem na něj naléhat, ale věděla jsem, že jednou by litoval, a tak jsem si s ním promluvila.

Nakonec zašel na kontrolu, a následně mu byly předepsány léky. Dnes má vlasy jako dřív. Nedávno jsem si prohlížela rodinné album a mamku zarazila fotka mého dědy s jeho bratry. Všichni byli plešatí, až na mého dědu. Bylo mi řečeno, že jim v rodině vypadávali vlasy, ale matčin otec o ně nechtěl přijít, a tak bojoval, i když ho všichni odrazovali a nevěřili tomu. Nic ho to nestálo, jenom pár slov.

Zjistila jsem, že dialog není o tom jenom mluvit, ale naslouchat. To všechno jsem si uvědomila až potom, co jsem bojovala o něco jiného než o sebe. Rozhovor není řešení závěru, ale hledání cesty."

Gymnázium Paměti národa

Liliana Kyselová

Jak hodnotíte kvalitu demokratického dialogu v současné české společnosti?

Umíme se domluvit? Proč ano, proč ne?

I've chosen to write in English, however I haven't really been writing proper essays recently, so I apologize beforehand for all the mistakes I'll be making. In a way, however, it makes perfect sense for me to be writing in english: I initially hoped I could write about the ease of having dialogues and conversations in Czechia these days, but I realized I have little idea about how it used to be, and I believe I live in a sometimes far too kind liberal bubble. I'm not too familiar with czech social media either, one thing I can say though is that I haven't heard of any famous Czech Andrew Tate-like celebrity, I think it's a good sign that the most famous czech youtuber, Kovy, happens to be what seems like a very kind and open guy, he is gay and people do support him. So here I am, commenting on dialogues on the international internet.

The internet is a powerful tool that can, in theory, lead to lovely interaction between people from all sorts of backgrounds, we can speak to people we'd never have the chance to meet in real life and they can tell us about their troubles and joys. I am, for instance, regularly getting briefed on the situation in Ukraine thanks to an instagram

account. On the internet, one can think their thoughts through before making their public and reread their posts to make sure they haven't said anything offensive. On the internet, spreading awareness is quick and easy.

It's not all great though. One major problem is that algorithms feed us what we already wish to see, which turns into the so-called confirmation bias and it can all get very polarizing, making conversation difficult. The internet never forgives or forgets either. Perhaps many years ago you liked a post hinting at cultural appropriation... someone might potentially find that, and then you turn from someone who liked a post hinting at cultural appropriation to someone who approves cultural appropriation to a colonialist and so on. Yet despite everyone being so exposed, it's so easy to not be sincere. I don't think people enjoy being mean to others face to face, being anonymous makes it clean. Spreading awareness is easy, but so is spreading fake news.

Dialogues themselves, where people respectfully reach a conclusion together are probably, for the most part, hidden from plain sight: they're low in the comment sections and in DMs.

Which rules should there be on social media was the second question. My anarchist father would argue there should be none, he has been supporting Musk's Twitter takeover, and I understand where he is coming from: why should anyone dictate which content we are to consume? What if the person in control has bad intentions? Is the homo sapiens, the wise man, not wise enough to judge the truth himself? I, however, disagree. Our society isn't quite ready for all this responsibility, there are people who believe all sorts of hoaxes and lies. It has real consequences on the rest of us too, take climate change or the coronavirus as an example.

Městské gymnázium a SOŠ Úpice

Valerie Dvořáková

Síla dialogu – popište svůj zážitek, kdy jste si uvědomili význam dialogu.

Esej o dialogu

Dialog – věc, s kterou se setkáváme každý den našich životů. Dialog může být krátký či dlouhý, nudný nebo zajímavý, kostrbatý i plynulý. Na každém dialogu však záleží. Jeden dialog může člověku změnit celý život. Jedna krátká konverzace s rodiči na dobrou noc pomůže člověku sestavit svou osobnost.

Mnohé z těchto myšlenek mě napadly, když jsem se rozhodovala, co vůbec napíšu do této eseje. Nikdy předtím jsem tolik o dialogu nepřemýšlela, avšak pak jsem o tom se svou kamarádkou začala debatovat, co vlastně dialog přesně je a co pro lidi znamená, a v tu chvíli mě napadlo mnoho myšlenek, hlavně díky ní.

Jak jsme se spolu bavili, uvědomila jsem si, že jednou z nejdůležitějších věcí na dialogu je jiný úhel pohledu, který člověk může zaznamenat nejen ze slov, která slyší, ale rovněž z tónu mluvícího a jeho řeči těla. Myslím, že bez jiného názoru by se člověk nerozvíjel tolik, jako teď. Každý má totiž jiný způsob myšlení, v jeho hlavě se rodí naprosto odlišné myšlenky než v hlavě jeho blízkých. Dialog je způsobem sdílení a rozvíjení myšlenek.

Tyto myšlenky by se v mé hlavě neuhnízdily, kdybych si o tom nezačala se svou kamarádkou povídat. Možná by se to v mé mysli sem tam mihlo, ale rozhodně bych se nad tím tolik nezamýšlela. Protože člověk se nedokáže ve své hlavě vyznat sám. Člověk chce, ne, přímo potřebuje někoho, komu se se svými myšlenkami svěří, s kým je rozebere a rozvede a s kým vytvoří myšlenky nové.

Dialog však nevznikl jen pro náš vývoj, ale také proto, abychom svým blízkým dokázali vyjádřit emoce. Mohla bych říct že na to stačí monolog, ovšem dialog není pouze o našich pocitech, ale i pocitech toho druhého. Ze slov můžeme v rozhovoru zjistit, zda se naše emoce shodují či ne, stejně tak z výrazů a reakcí těla, které u druhého dialogem vyvoláme. Lidé totiž chtějí mít jistotu, že to, co pociťují, cítí i někdo jiný. My všichni chceme z hloubky naší duše pouze vědět, že v tom nejsme sami. A tím se lišíme od ostatních živočišných druhů. Tím, jaký důraz dáváme na náš vnitřní svět a hlavně, že se ho nebojíme vyjádřit pomocí dialogu.